

**Instytut Rozwoju Gospodarczego**

**SZKOŁA GŁÓWNA HANDLOWA  
W WARSZAWIE**

---

Katarzyna Majchrzak

**KONIUNKTURA W HANDLU  
II kwartał 2019**

PL ISSN 2392-3709

---

Badanie okresowe nr 102

**Rada Programowa:**

Elżbieta Adamowicz (przewodnicząca), Joanna Klimkowska (sekretarz),  
Marco Malgarini, Gernot Nerb, Ataman Ozyildirim, István János Tóth

**Komitet Redakcyjny i adres redakcji:**

Konrad Walczyk (redaktor naczelny)  
Katarzyna Majchrzak  
Ewa Ratuszny  
Agnieszka Danelczyk

ul. Madalińskiego 6/8, 02-513 Warszawa  
[www.sgh.waw.pl/irg](http://www.sgh.waw.pl/irg)

**Wydawnictwo:**

Szkoła Główna Handlowa w Warszawie  
al. Niepodległości 162, 02-554 Warszawa

Publikacja została zrecenzowana zgodnie z wytycznymi MNiSW

Wersja elektroniczna czasopisma jest wersją pierwotną

**©Copyright by Szkoła Główna Handlowa w Warszawie, Warszawa 2019**

Wszelkie prawa zastrzeżone. All rights reserved.

**ISSN 2392-3709**

**Nr rej. PR 18397**

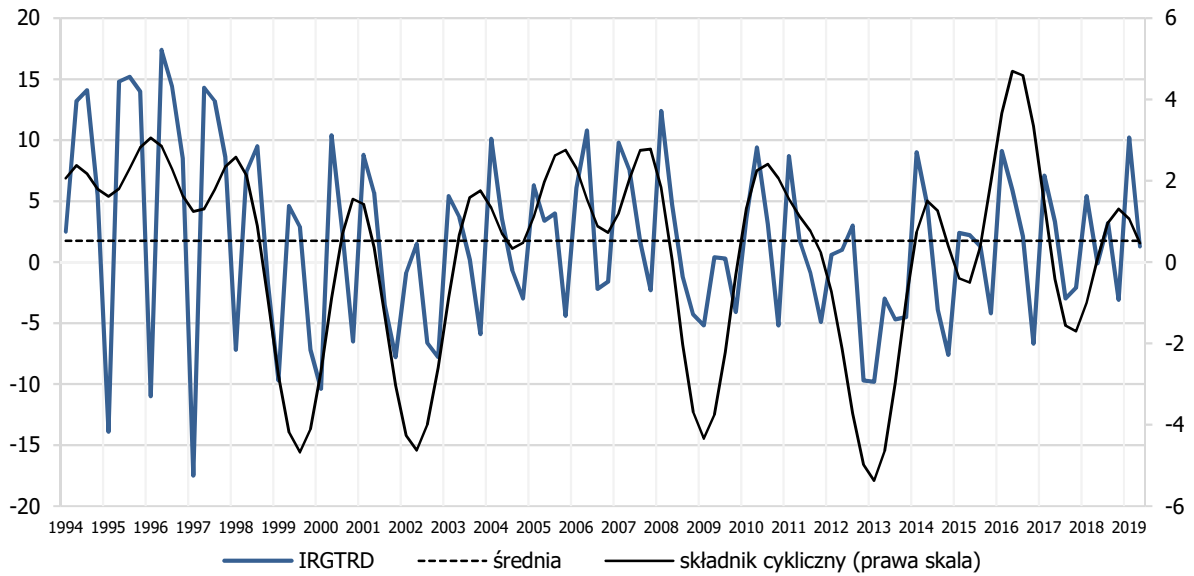
Informacje zawarte w niniejszym biuletynie oparte są na wynikach ankietowego badania koniunktury w handlu, przeprowadzonego przez IRG SGH po raz 102. W badaniu uczestniczyło 115 przedsiębiorstw. Metoda badawcza koniunktury opisana jest na stronie: <http://kolegia.sgh.waw.pl/pl/KAE/struktura/IRG/koniunktura/Strony/metody.aspx>.

---

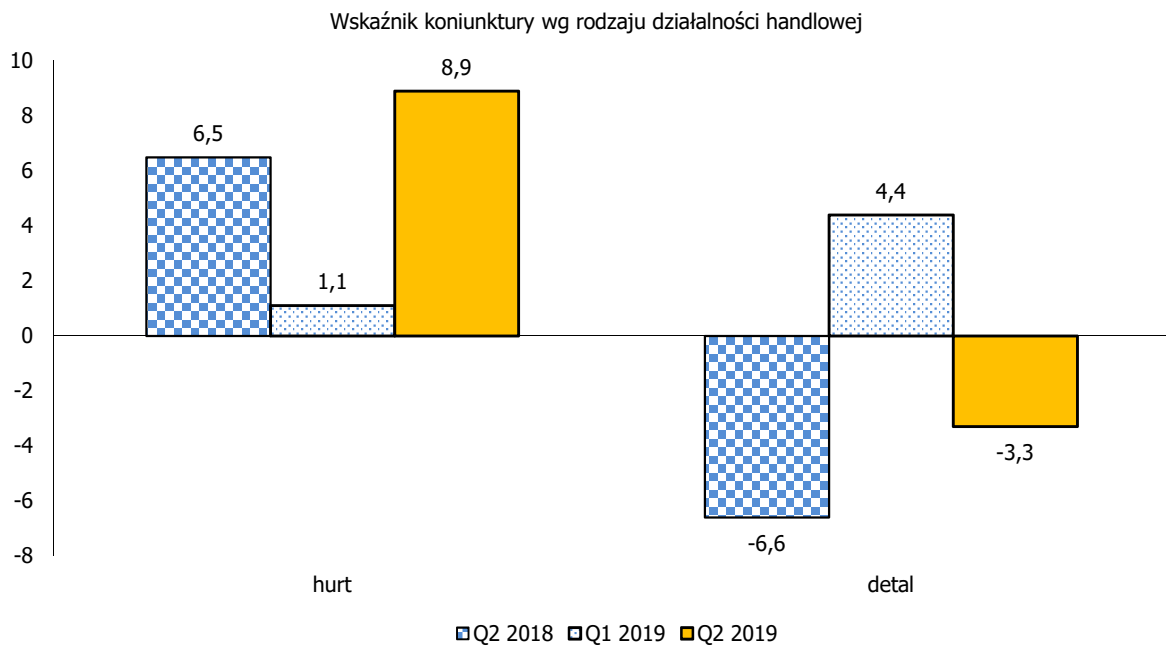
**SPIS TREŚCI**

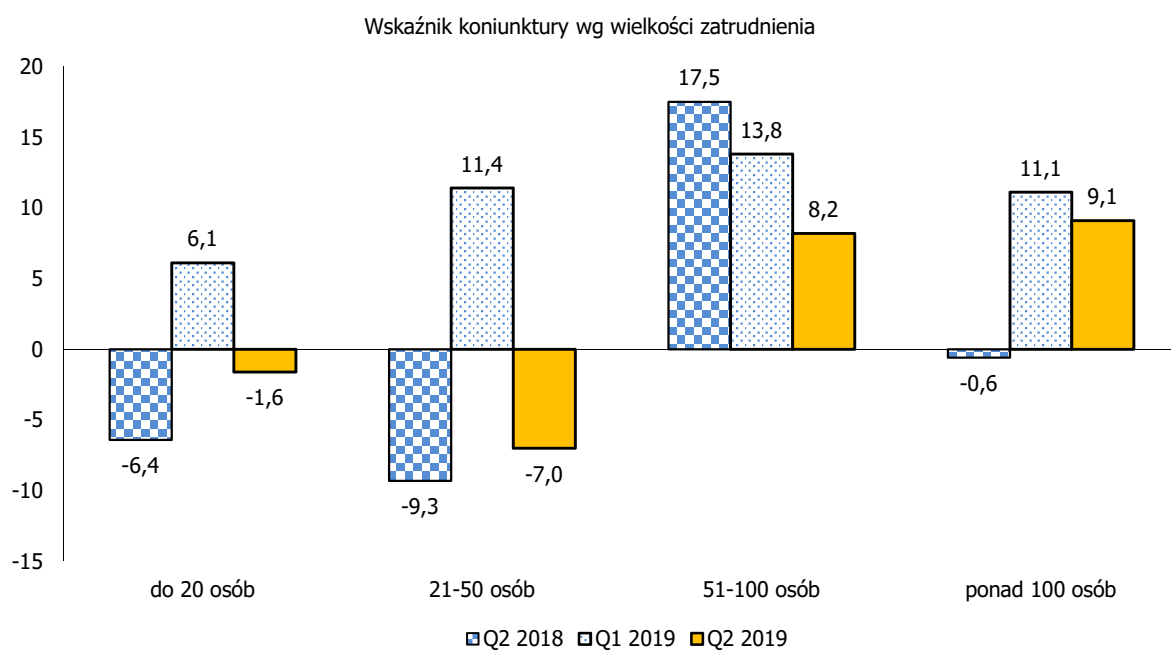
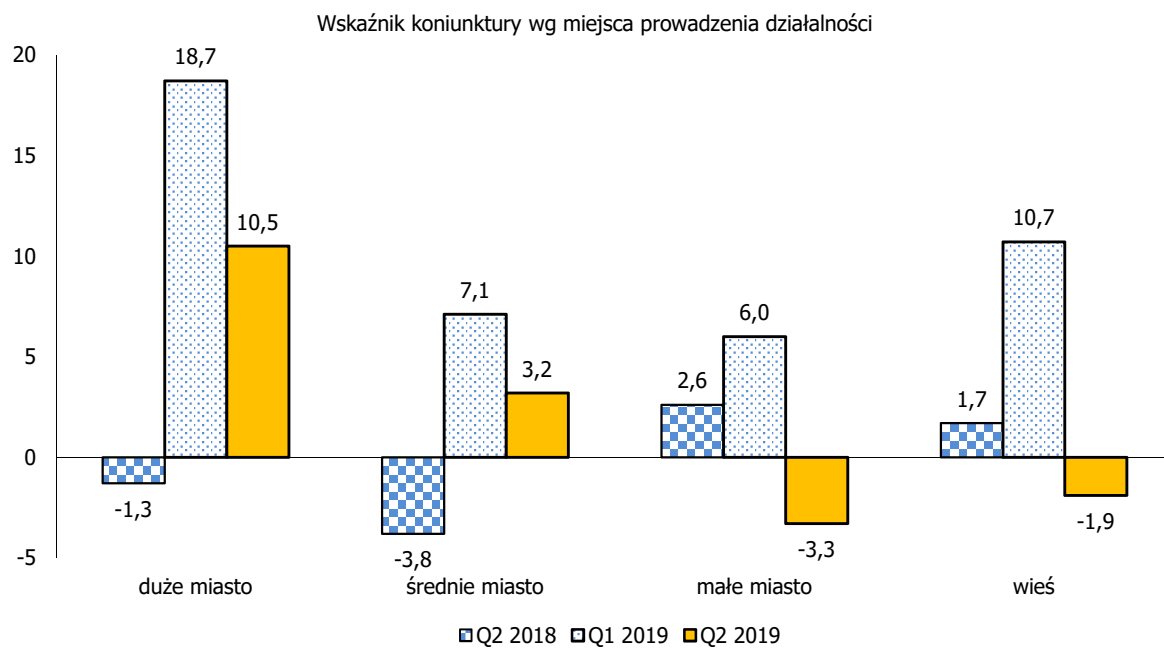
I.	WSKAŹNIK KONIUNKTURY .....	4
II.	WYNIKI BADANIA I WNIOSKI .....	6
	1. Wnioski ogólne .....	6
	2. Wyniki szczegółowe .....	9
	SYTUACJA PRZEDSIĘBIORSTWA .....	9
	SYTUACJA FINANSOWA .....	11
	ZAPASY .....	13
	ZAKUPY OD DOSTAWCÓW KRAJOWYCH .....	15
	ZAKUPY OD DOSTAWCÓW ZAGRANICZNYCH .....	17
	ZATRUDNIENIE .....	19
	KONKURENCJA MIĘDZY PRZEDSIĘBIORSTWAMI HANDLOWYMI .....	21
	WOLUMEN SPRZEDAŻY .....	23
	POWIERZCHNIA MAGAZYNOWA .....	25
	OGÓLNA SYTUACJA PRZEDSIĘBIORSTWA .....	27
	CENY TOWARÓW .....	29
	CZYNNIKI OGRANICZAJĄCE POPRAWĘ SYTUACJI PRZEDSIĘBIORSTWA .....	29
III.	SUMMARY .....	30

## I. WSKAŹNIK KONIUNKTURY



składowe salda	Q2 2018	Q3 2018	Q4 2018	Q1 2019	Q2 2019
1. wolumen sprzedaży - przewidywania	8,6	0,4	-7,6	9,1	13,1
2. zakupy towarów od dostawców krajowych i zagranicznych - przewidywania	1,7	-1,8	-8,0	3,6	-0,6
3. zapasy - stan	10,7	-10,9	-6,3	-17,9	8,5
wskaźnik koniunktury (IRGTRD): $(1+2-3)/3$	-0,1	3,2	-3,1	10,2	1,3





## II. WYNIKI BADANIA I WNIOSKI

### 1. Wnioski ogólne

1. Koniunktura w handlu w II kwartale 2019 r. uległa pogorszeniu. Wartość wskaźnika koniunktury IRG SGH (IRGTRD) zmniejszyła się o 8,9 punktu i obecnie wynosi 1,3 pkt. Jest również niższa od średniej dla II kwartału z ostatnich dziesięciu lat (wynosi ona 2,6 pkt), choć wyższa od poziomu odnotowanego przed rokiem (-0,1 pkt w II kwartale 2018 r.).

2. W przekroju według wielkości przedsiębiorstwa, mierzonej liczbą zatrudnionych, odnotowano spadek wartości wskaźnika dla wszystkich grup przedsiębiorstw, przy czym najwyższy, o 18,4 pkt, dla przedsiębiorstw zatrudniających od 21 do 50 osób (z 11,4 pkt do -7,0 pkt). Dla pozostałych grup przedsiębiorstw spadki te były nieco niższe, tj. 2,0 pkt dla przedsiębiorstw zatrudniających powyżej 100 osób (z 11,1 pkt do 9,1 pkt), o 5,6 pkt dla przedsiębiorstw zatrudniających od 51 do 100 pracowników (z 13,8 pkt do 8,2 pkt) oraz o 7,7 pkt dla małych przedsiębiorstw, zatrudniających do 20 osób (z 6,0 pkt do -1,6 pkt). Dodatkowo wartości wskaźnika koniunktury utrzymały się jedynie dla dużych i średnich przedsiębiorstw.

3. W przekroju według rodzaju działalności handlowej poprawę koniunktury zanotowały jedynie przedsiębiorstwa zajmujące się sprzedażą hurtową (z 1,1 pkt do 8,9 pkt). Pomimo spadku (o 14,4 pkt) dodatnią wartość, 10,4 pkt, wskaźnik koniunktury utrzymał dla przedsiębiorstw trudniących się sprzedażą we wszystkich formach (hurtową, półhurtową oraz detaliczną). Ponad 7-punktowy spadek, z 4,4 pkt do -3,3 pkt, odnotowano dla przedsiębiorstw zajmujących się sprzedażą detaliczną. Jest to jedyna grupa z ujemną wartością wskaźnika koniunktury.

4. W przekroju według miejsca prowadzenia działalności pogorszenie się koniunktury zarejestrowano dla wszystkich grup przedsiębiorstw, przy czym jedynie dla tych, które działają w dużych i średnich miastach utrzymały się dodatnie wartości wskaźnika koniunktury. Najwyższy spadek, o 12,6 pkt, odnotowano dla przedsiębiorstw handlowych prowadzących działalność na wsiach, a najniższy, o 3,9 pkt, dla tych, które zajmują się handlem w średniej wielkości miejscowościach.

5. Wartość ogólnego wskaźnika koniunktury w handlu zmniejszyła się. Spadły również wartości sald odpowiedzi na pytania o zmianę sytuacji finansowej przedsiębiorstw handlowych, zakupy produktów zagranicznych, wielkość zatrudnienia oraz powierzchnię magazynową. Mimo to ankietowani ocenili ogólną kondycję swoich przedsiębiorstw jako dobrą. Ich przewidywania dotyczące najbliższych 6 miesięcy są jednak pesymistyczne.

6. Od początku prowadzenia badań koniunktury w handlu przedsiębiorstwa niezmiennie wymieniają trzy czynniki utrudniające jego rozwój: silną konkurencję, wysokie koszty zatrudnienia pracowników i niedostateczny popyt. Tak też było w II kwartale 2019 r. W porównaniu z pierwszym kwartałem 2019 r. wzrósł odsetek ankietowanych przedsiębiorstw wskazujących na nasilenie się konkurencji – z 75% do 77%. Spadł natomiast odsetek ankietowanych wskazujących wysokie koszty zatrudnienia pracowników (z 74,1% do 69,5%) oraz niedostateczny popyt (z 59,9% do 47,9%). W dalszej kolejności uczestnicy badania wymienili: zbyt małą powierzchnię sprzedaży i magazynów, wysokie oprocentowanie kredytów oraz ich niską dostępność.

7. Wartość salda odpowiedzi na pytanie o ogólną sytuację przedsiębiorstw handlowych zwiększyła się w porównaniu z I kwartałem 2019 r. o 26,4 pkt, osiągając wysokość 1,4 pkt (wyższą od poziomu zanotowanego rok wcześniej o -11,4 pkt). Przedsiębiorstwa spodziewają się poprawy swojej ogólnej sytuacji w najbliższych miesiącach (wartość salda prognostycznego wynosi 10 pkt).

8. Poprawiła się również sytuacja finansowa przedsiębiorstw handlowych. Pomimo wzrostu wartość salda pozostała ujemna (-8,9 pkt) i niższa od wartości z II kwartału 2018 roku (o 4,2 pkt). Rozkład odpowiedzi był następujący: 15,5% badanych przedsiębiorstw uznało, że względem I kwartału 2019 r. ich sytuacja finansowa poprawiła się, 60,1% respondentów stwierdziło, że ich sytuacja nie uległa zmianie, natomiast 24,4% badanych odnotowało jej pogorszenie się. Przedsiębiorstwa handlowe spodziewają się poprawy swojej sytuacji finansowej w kolejnych miesiącach (wartość salda prognostycznego wynosi 7,7 pkt).

9. Wartość salda odpowiedzi na pytanie o wielkość zapasów wzrosła względem I kwartału 2019 r. o 26,4 pkt i wynosi obecnie 8,5 pkt. Jest jednak nieco niższa od wartości sprzed roku (wyniosła wówczas 10,7 pkt). Rozkład odpowiedzi jest następujący: 21,6% badanych przedsiębiorstw uznało, że ich zapasy się zwiększyły, 65,3% nie stwierdziło żadnych zmian w ich poziomie, a 13,1% ankietowanych poinformowało o spadku wielkości zapasów. Przewidywany jest spadek poziomu zapasów przedsiębiorstw handlowych w nadchodzących miesiącach (wartość salda prognostycznego wynosi -3,9 pkt).

10. W ciągu ostatniego kwartału wartość salda odpowiedzi na pytanie o wielkość zakupów od dostawców krajowych podwyższyła się z -22,7 pkt do 6,8 pkt. Jest jednak niższa od zanotowanej w II kwartale 2018 r. (o 9,5 pkt). Przedsiębiorstwa handlowe spodziewają się wzrostu zakupów od dostawców krajowych w najbliższym okresie.

11. Wzrosła również wartość salda odpowiedzi na pytanie o wielkość zakupów od dostawców zagranicznych (z poziomu -19,4 pkt do -7,6 pkt). Pomimo wzrostu pozostała ujemna i nieco niższa niż w II kwartale 2018 roku (o 0,6 pkt). Na bieżącą wartość salda złożyły się następujące odpowiedzi: 8,5% respondentów zwiększyło – w porównaniu z I kwartałem 2019 r. – zakupy od dostawców zagranicznych, 75,4% utrzymało je na dotychczasowym poziomie, natomiast 16,1% zmniejszyło je. Zdaniem handlowców, w kolejnych miesiącach wielkość zakupów od dostawców zagranicznych również się obniży, choć w mniejszym stopniu (wartość salda prognostycznego wynosi -4,6 pkt).

12. Zwiększyła się wielkość zatrudnienia w handlu. Pomimo wzrostu (o 11 pkt) wartość salda pozostała ujemna (-6,6 pkt). Jest natomiast wyższa niż rok wcześniej (o 7,6 pkt). Przedsiębiorstwa planują redukcję zatrudnienia w najbliższych miesiącach.

13. W 62,1% ankietowanych przedsiębiorstw handlowych ceny wzrosły w porównaniu z I kwartałem 2019 r. (w tym: w 31,8% o więcej procent, w 16,1% o tyle samo procent, a w 14,2% o mniej procent), w 30,8% ceny nie zmieniły się, a w 7,1% obniżyły się. Uczestnicy badania spodziewają się dalszego wzrostu cen w następnych miesiącach.

14. Istotnie zwiększył się wolumen sprzedawanych towarów. Wartość salda wzrosła o 30 pkt i obecnie wynosi 0,5 pkt. Jest nieco niższa od poziomu sprzed roku (była wówczas równa 3,1 pkt). Na obecną wartość salda złożyły się następujące odpowiedzi: 26,4% przedsiębiorstw handlowych uznało, że w II kwartale 2019 r. względem I kwartału 2019 r. wolumen sprzedawanych przez nie towarów zwiększył się, 47,6% respondentów wskazało, iż utrzymał się on na tym samym poziomie, natomiast u 25,9% ankietowanych nastąpił spadek. Przedsiębiorstwa handlowe przewidują wzrost wielkości sprzedaży w najbliższym półroczu.

15. Wartość salda odpowiedzi na pytanie o wielkość ogólnej powierzchni magazynowej pozostała na tym samym poziomie co w poprzednim kwartale (-5,2 pkt). Jest nieco niższa (o 1,6 pkt) niż rok wcześniej. Prognozy są nadal pesymistyczne (wartość salda przewidywań wynosi -5,2 pkt).

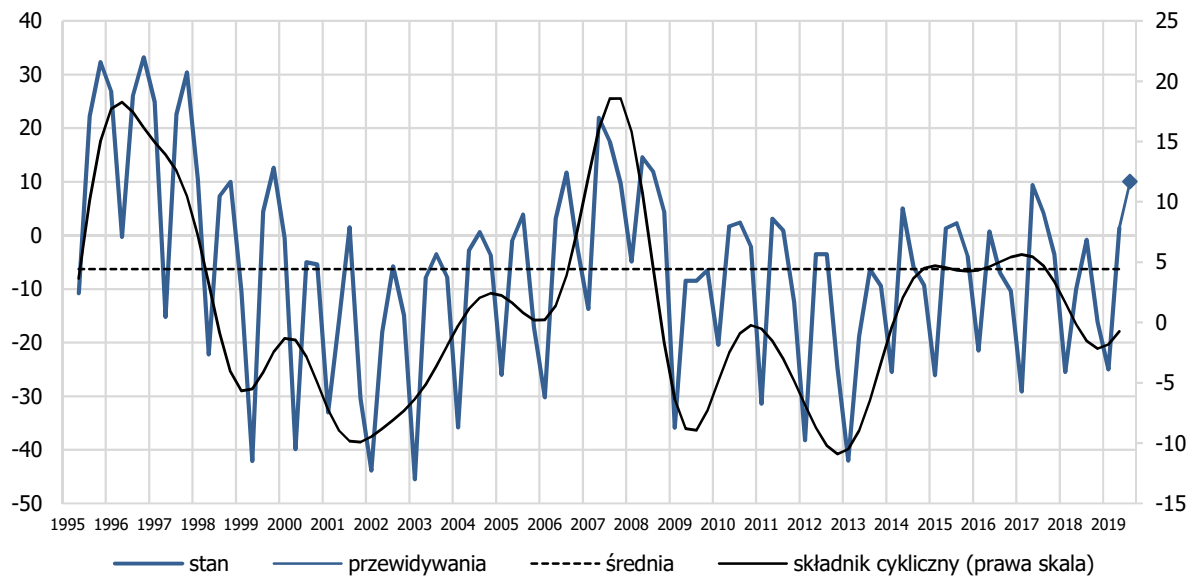
16. Ogólna sytuacja przedsiębiorstw handlowych w II kwartale 2019 r. została przez nie oceniona jako dobra. Wartość salda odpowiedzi na to pytanie wynosi 6,6 pkt i jest niższa od dziesięcioletniej średniej o 2,4 pkt. Rozkład odpowiedzi jest następujący: 19% badanych przedsiębiorstw uznało ogólną kondycję swojego przedsiębiorstwa za dobrą, 68,6% za średnią, natomiast 12,4% za słabą. Przedsiębiorstwa handlowe spodziewają się pogorszenia się swojej ogólnej sytuacji ekonomicznej w nadchodzącym półroczu (wartość salda prognostycznego jest równa -0,9 pkt).

17. Wartość salda odpowiedzi na pytanie dotyczące konkurencji na rynku zwiększyła się o 11,2 pkt w stosunku do poprzedniego kwartału, osiągając poziom 47,1 pkt. Jest on również wyższy od wartości odnotowanej w analogicznym okresie 2018 r. (wówczas 34,6 pkt). Rozkład odpowiedzi był następujący: 47,6% ankietowanych przedsiębiorstw uznało, że w II kwartale 2019 r. względem I kwartału 2019 r. konkurencja dla nich wzrosła, 51,9% nie zauważyło zmiany, zaś 0,5% odnotowało jej spadek. W najbliższym okresie przedsiębiorstwa spodziewają się nieznacznego spadku zagrożenia konkurencyjnego.



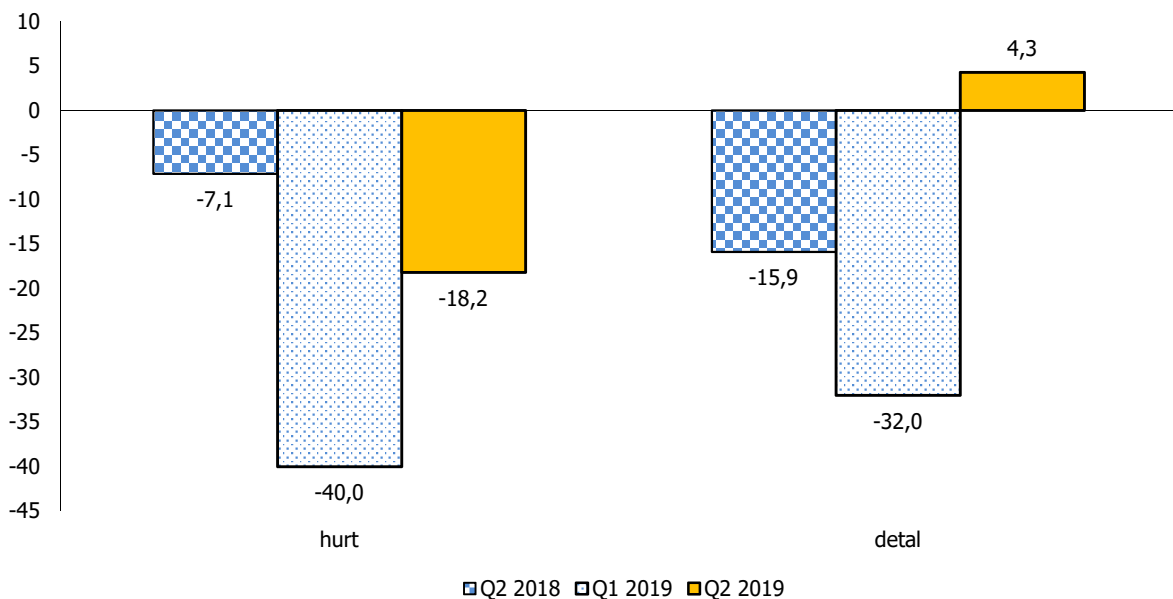
## 2. Wyniki szczegółowe

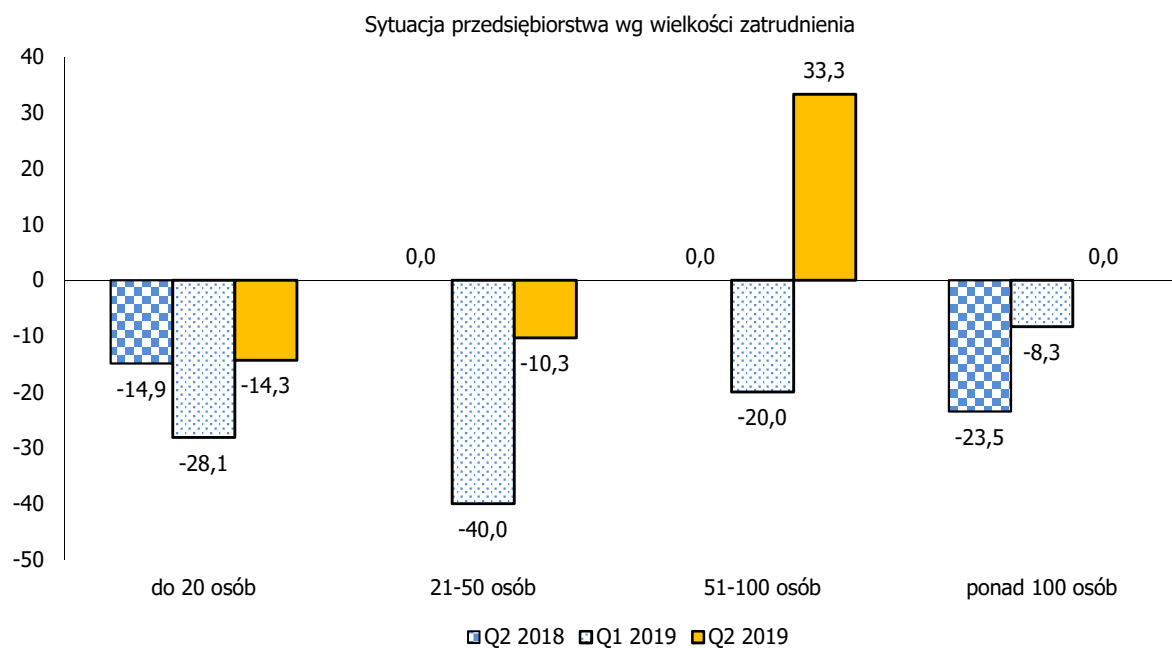
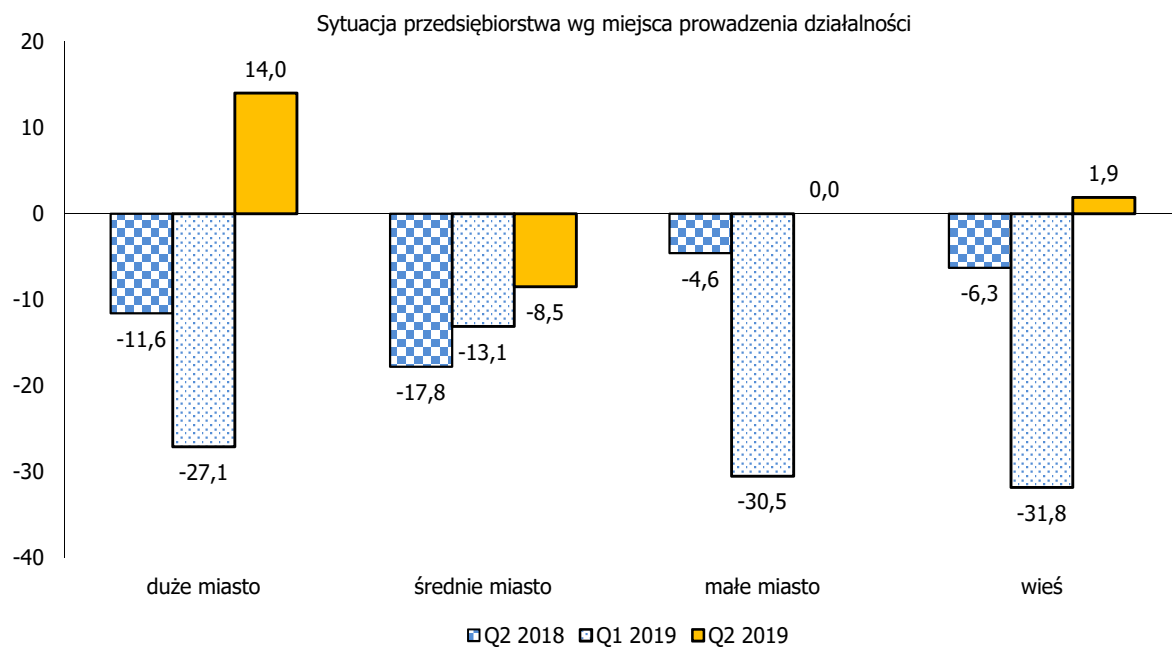
### SYTUACJA PRZEDSIĘBIORSTWA



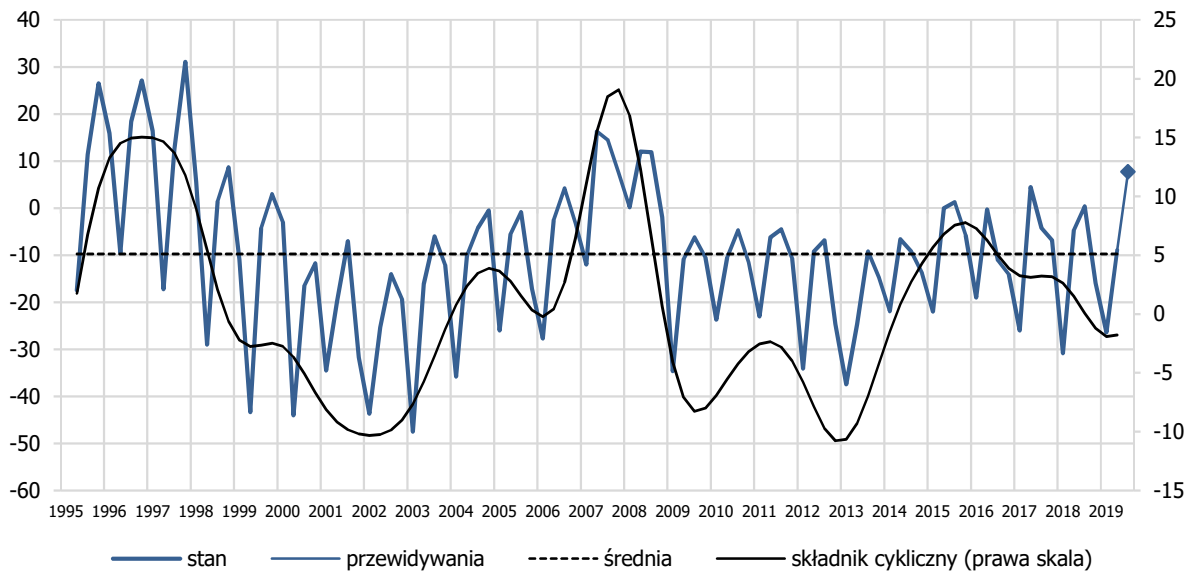
warianty odpowiedzi - odsetki	Q2 2018	Q3 2018	Q4 2018	Q1 2019	Q2 2019	przewidywania
1. poprawa	15,1	21,1	12,4	4,2	19,2	25,8
2. brak zmiany	59,8	57,0	58,9	66,5	62,9	58,4
3. pogorszenie	25,1	21,9	28,6	29,2	17,8	15,8
saldo (1.-3.)	-10,0	-0,8	-16,2	-25,0	1,4	10,0

Sytuacja przedsiębiorstwa wg rodzaju działalności handlowej

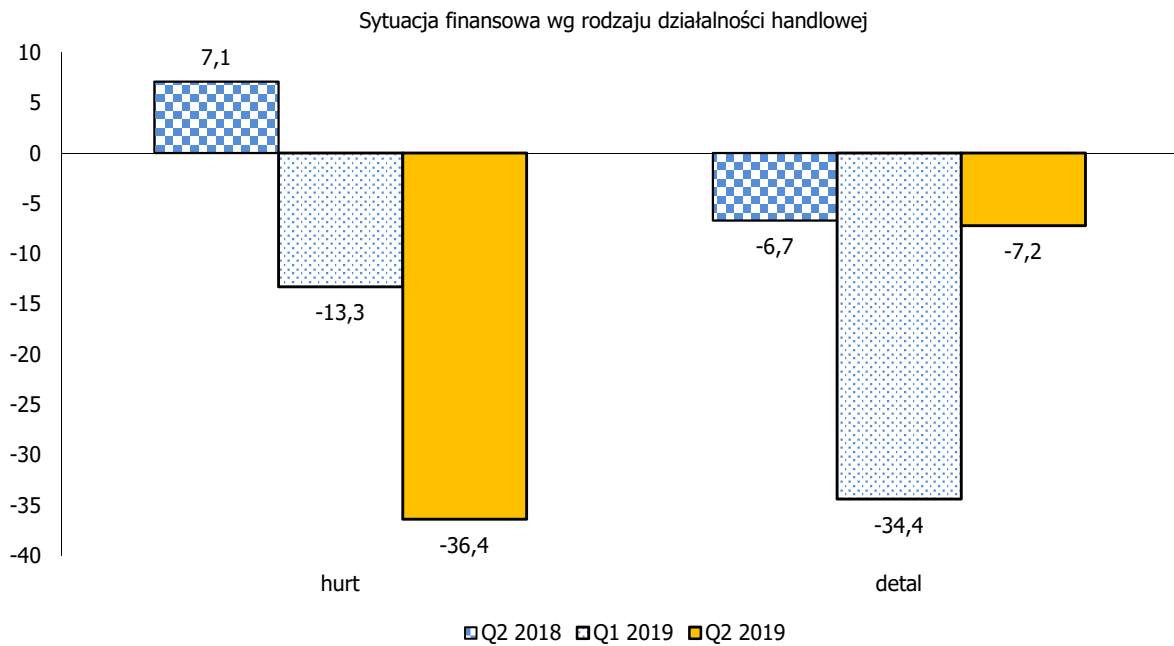


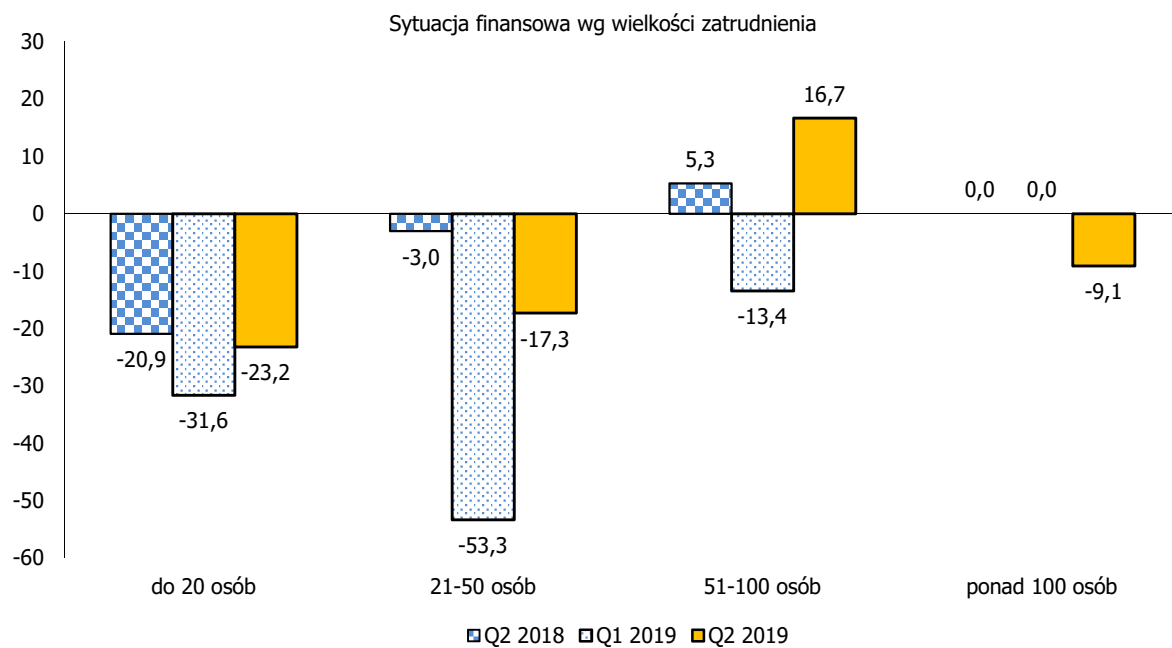
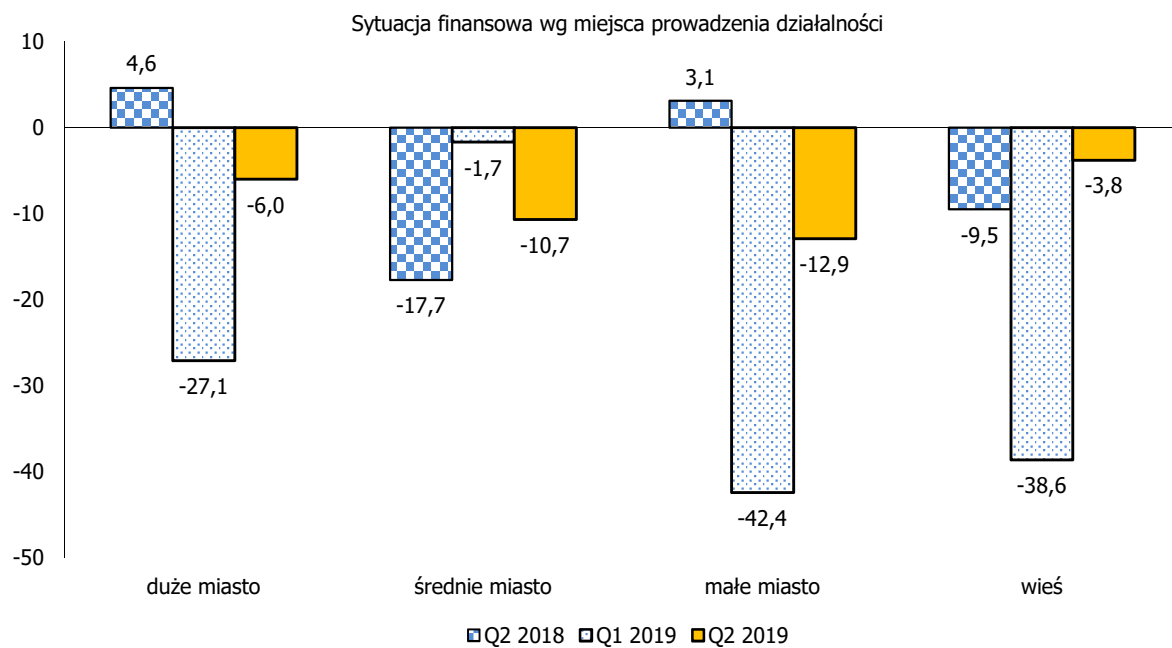


## SYTUACJA FINANSOWA

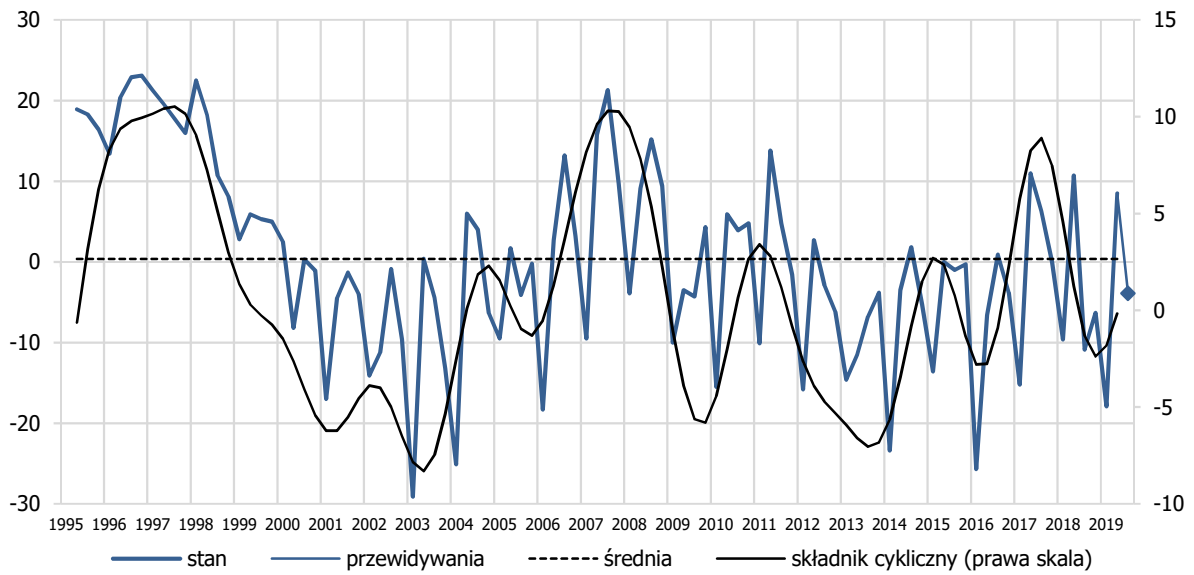


warianty odpowiedzi - odsetki	Q2 2018	Q3 2018	Q4 2018	Q1 2019	Q2 2019	przewidywania
1. poprawa	14,9	21,3	15,4	6,6	15,5	23,1
2. brak zmiany	65,5	57,9	53,3	60,4	60,1	61,5
3. pogorszenie	19,6	20,9	31,3	33,0	24,4	15,4
saldo (1.-3.)	-4,7	0,4	-15,9	-26,4	-8,9	7,7

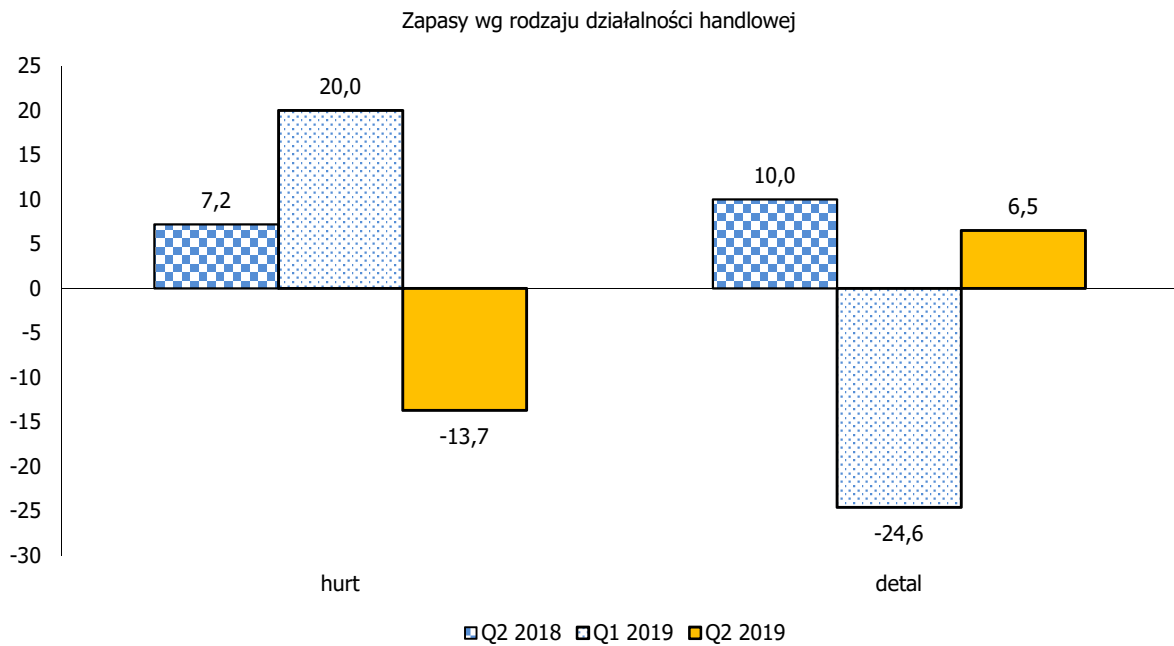


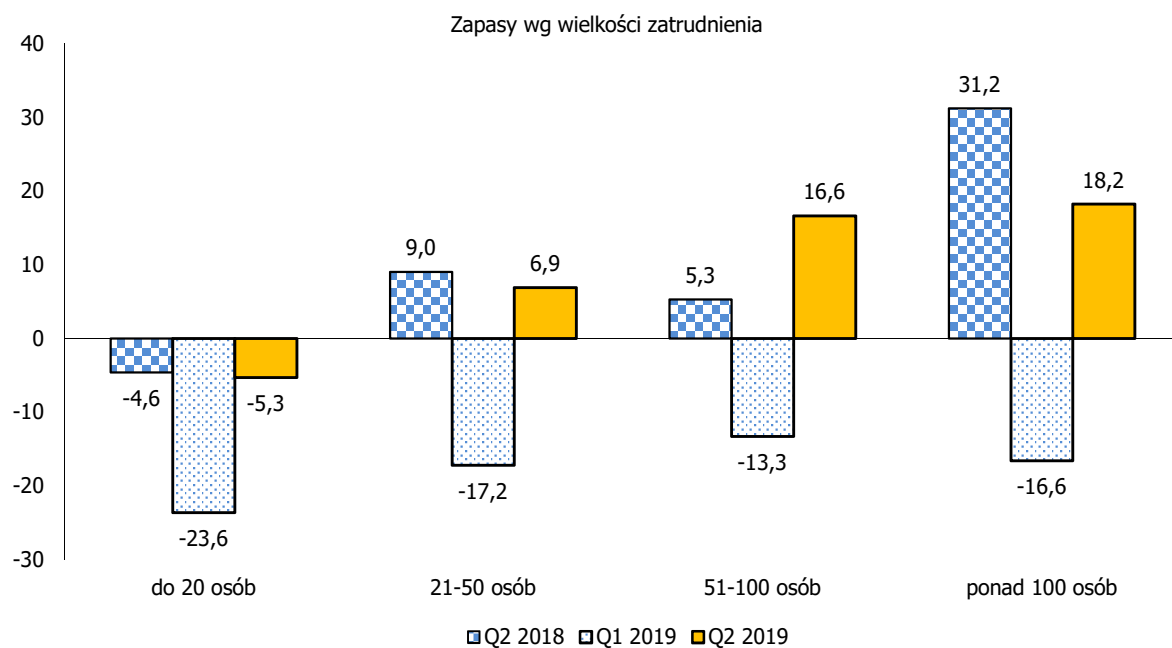
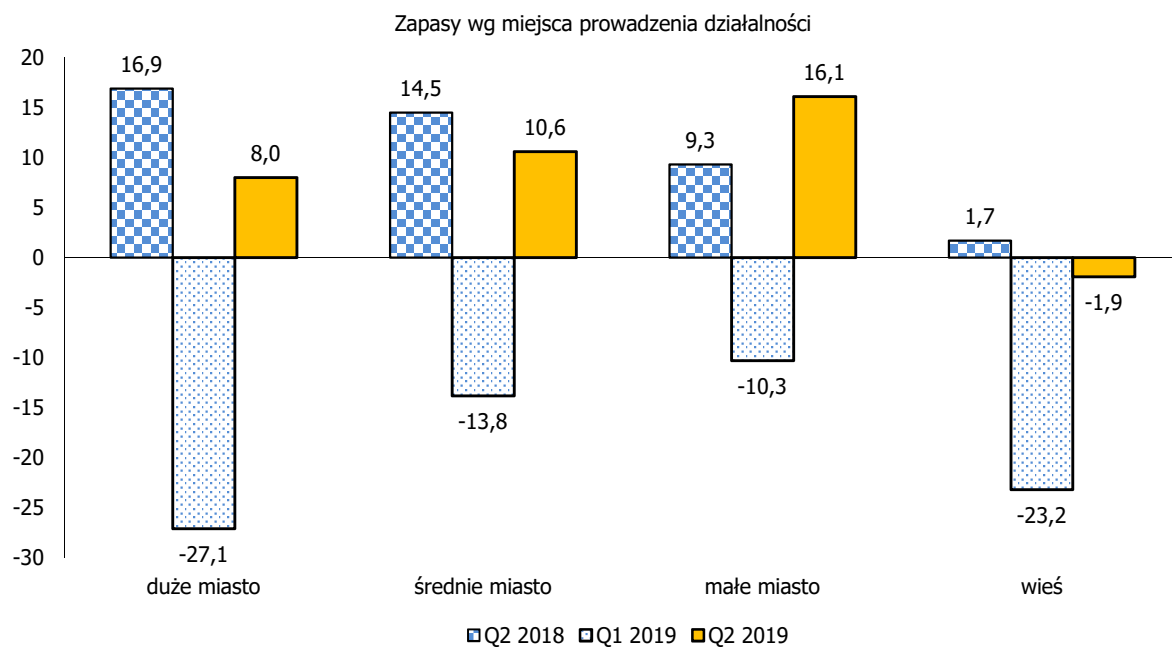


## ZAPASY

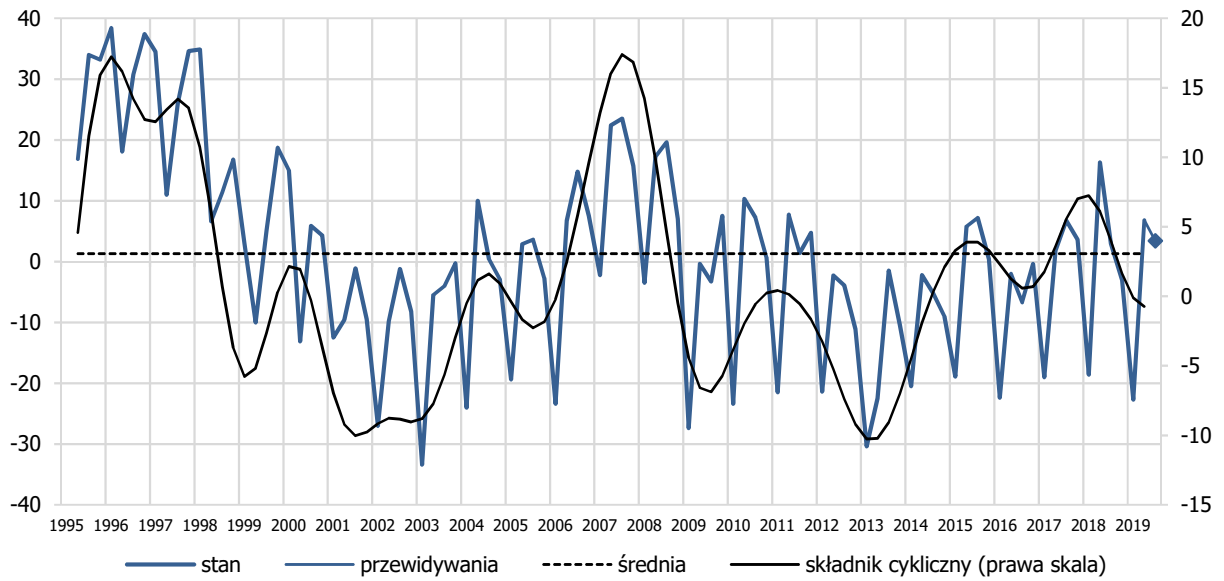


warianty odpowiedzi - odsetki	Q2 2018	Q3 2018	Q4 2018	Q1 2019	Q2 2019	przewidywania
1. wzrost	24,9	11,3	16,0	12,1	21,6	14,3
2. brak zmiany	60,9	66,5	61,8	58,0	65,3	67,5
3. spadek	14,2	22,2	22,3	30,0	13,1	18,2
saldo (1.-3.)	10,7	-10,9	-6,3	-17,9	8,5	-3,9

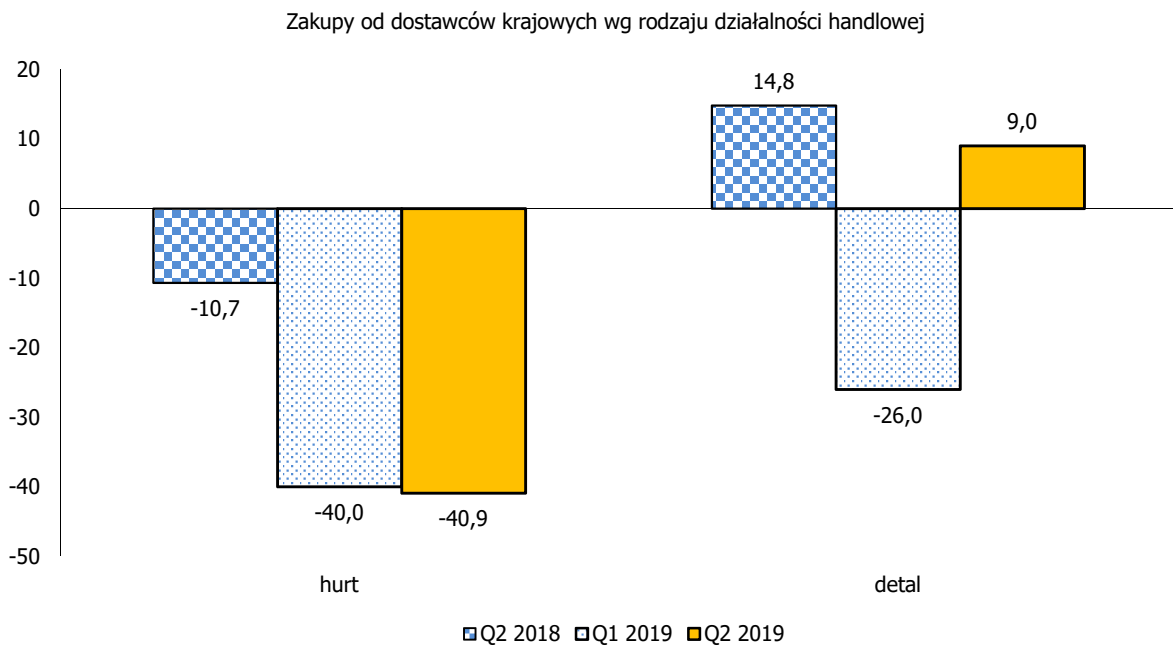


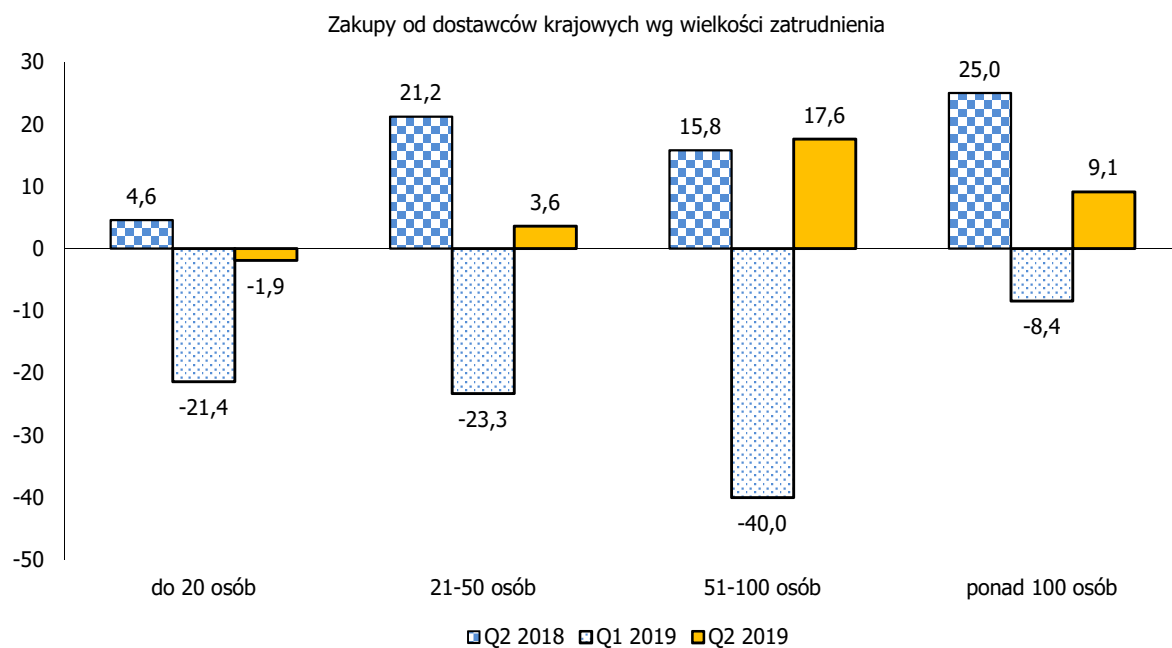
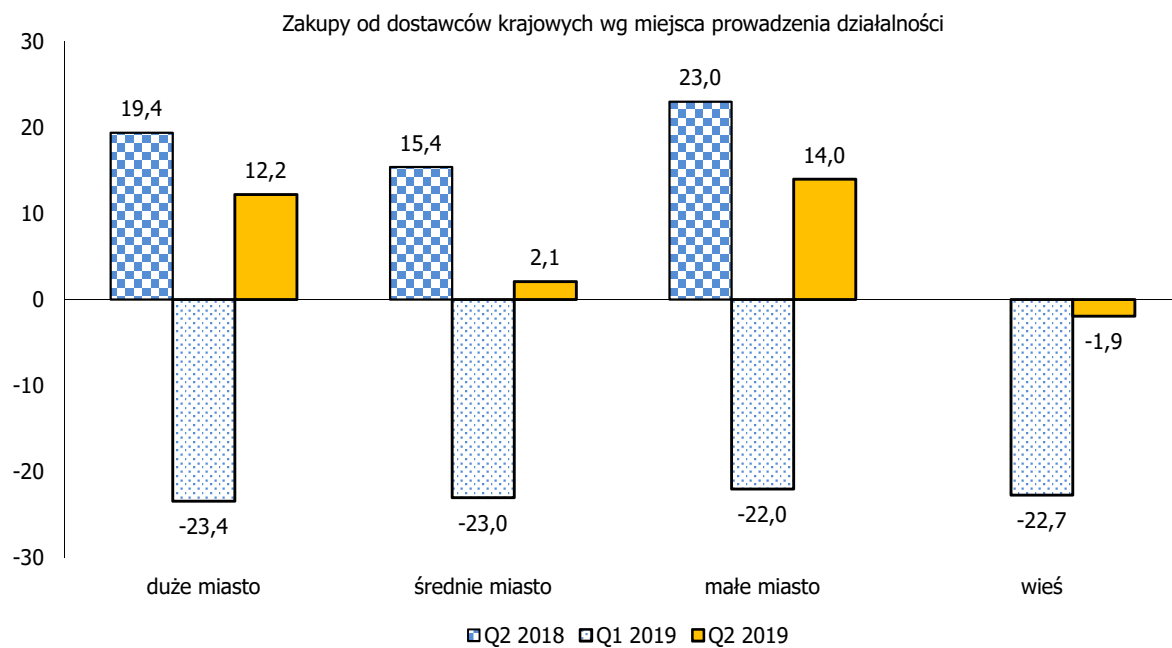


## ZAKUPY OD DOSTAWCÓW KRAJOWYCH



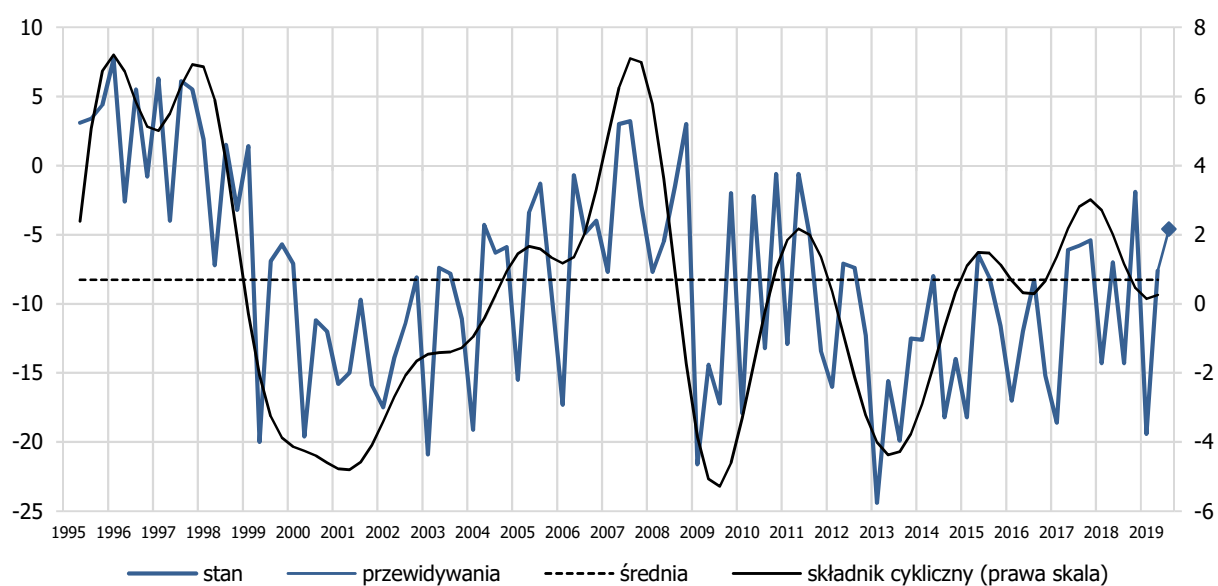
warianty odpowiedzi - odsetki	Q2 2018	Q3 2018	Q4 2018	Q1 2019	Q2 2019	przewidywania
1. wzrost	27,0	21,1	17,9	9,5	19,4	16,3
2. brak zmiany	62,3	60,8	61,3	58,3	68,0	70,8
3. spadek	10,7	18,1	20,9	32,2	12,6	12,9
saldo (1.-3.)	16,3	3,0	-3,0	-22,7	6,8	3,4





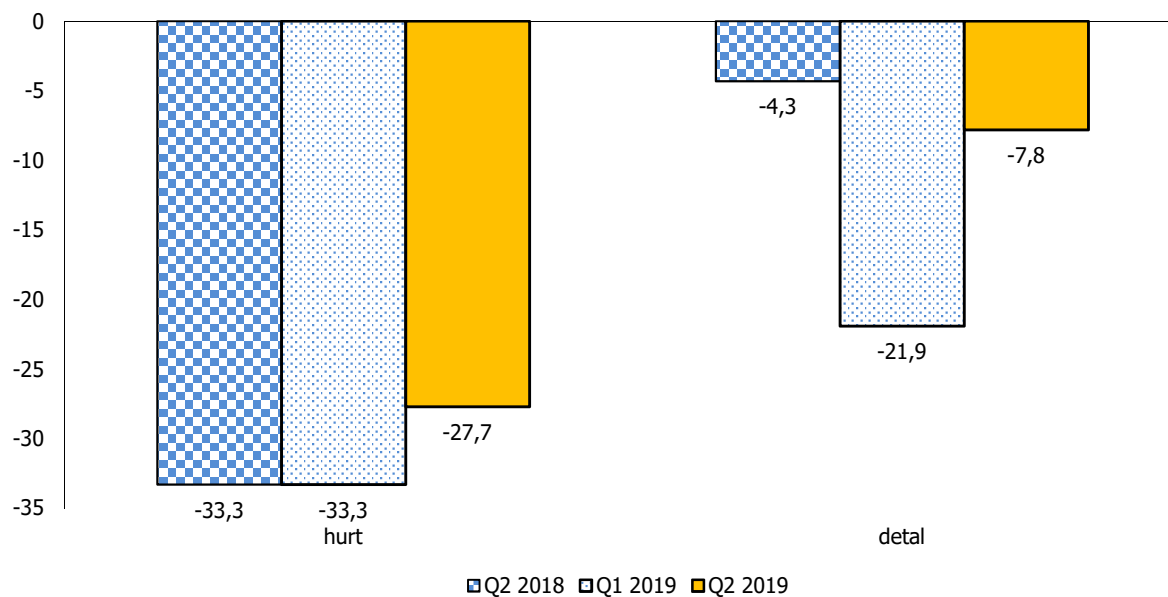


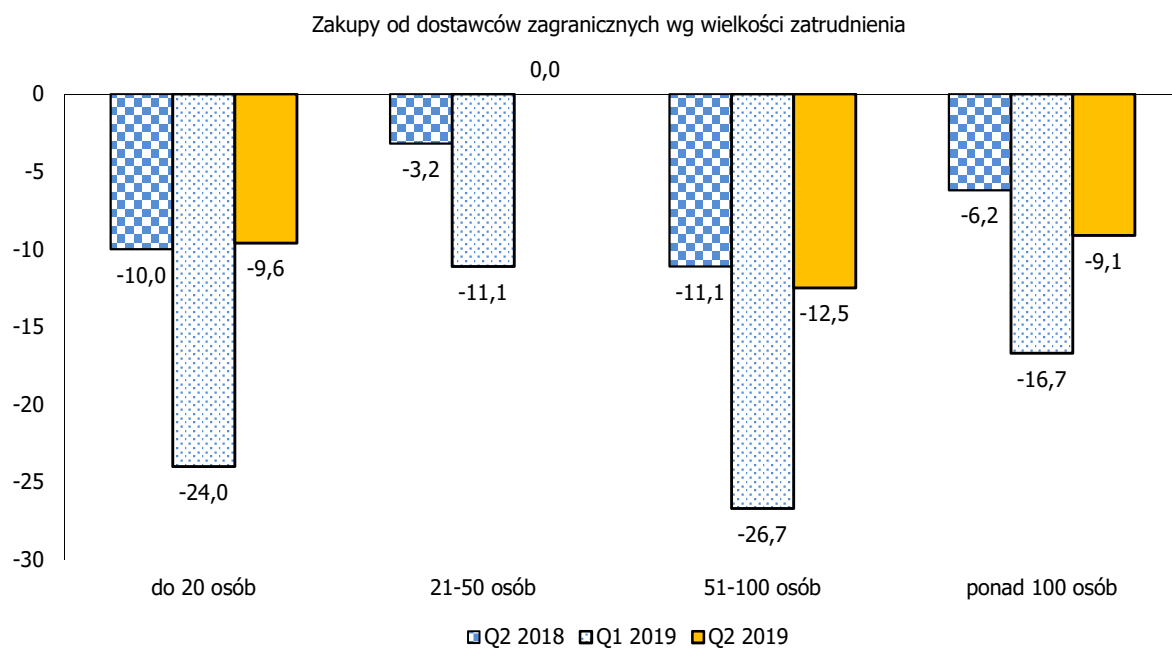
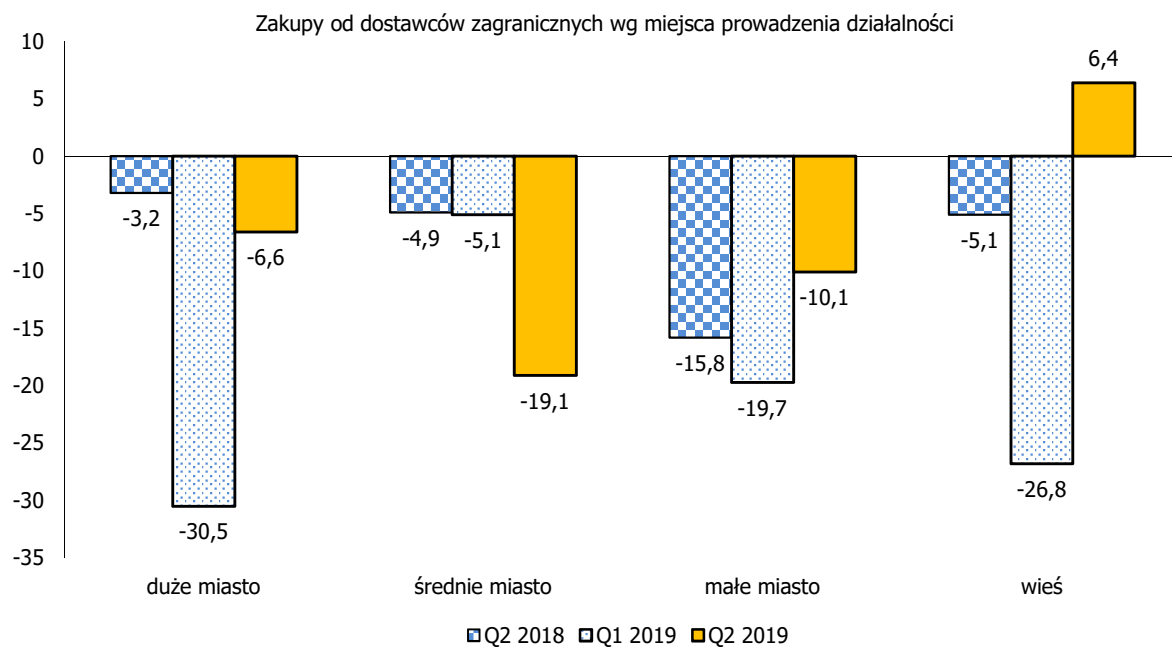
## ZAKUPY OD DOSTAWCÓW ZAGRANICZNYCH



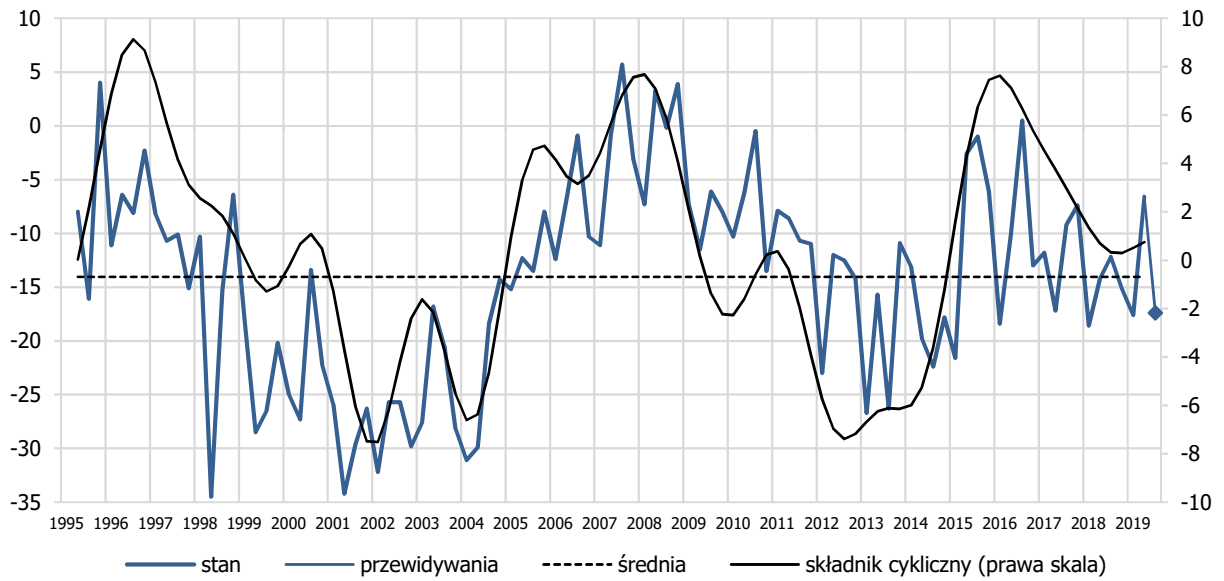
warianty odpowiedzi - odsetki	Q2 2018	Q3 2018	Q4 2018	Q1 2019	Q2 2019	przewidywania
1. wzrost	7,5	9,0	11,7	5,4	8,5	9,0
2. brak zmiany	78,0	67,6	74,8	69,8	75,4	77,4
3. spadek	14,5	23,3	13,6	24,8	16,1	13,6
saldo (1.-3.)	-7,0	-14,3	-1,9	-19,4	-7,6	-4,6

Zakupy od dostawców zagranicznych wg rodzaju działalności handlowej

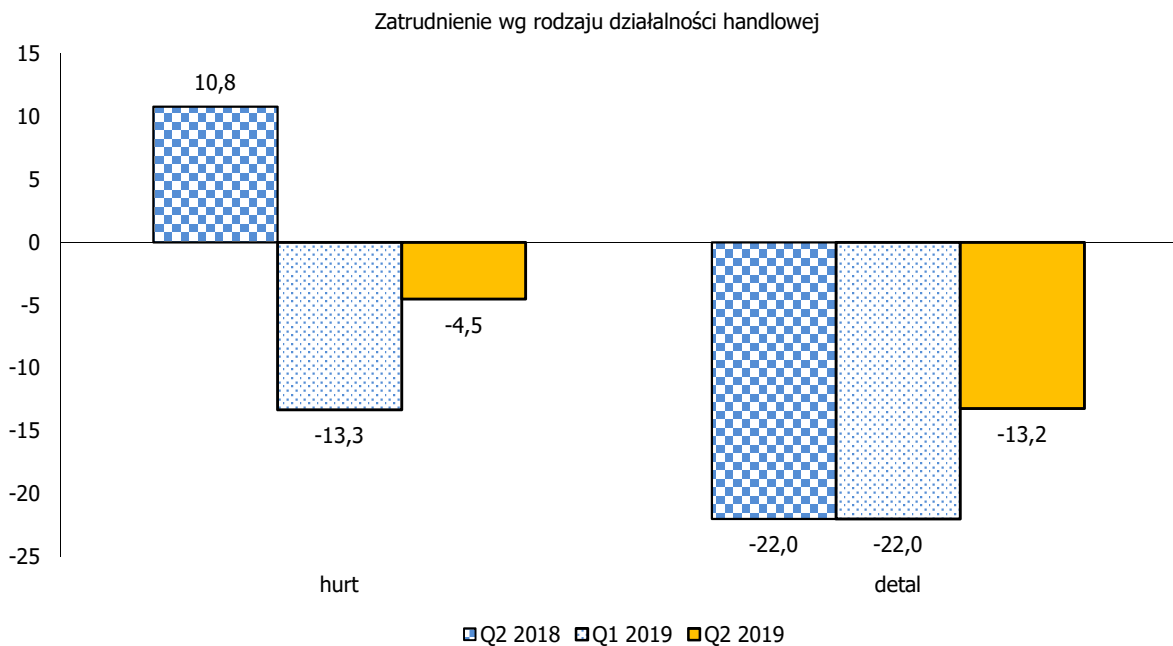


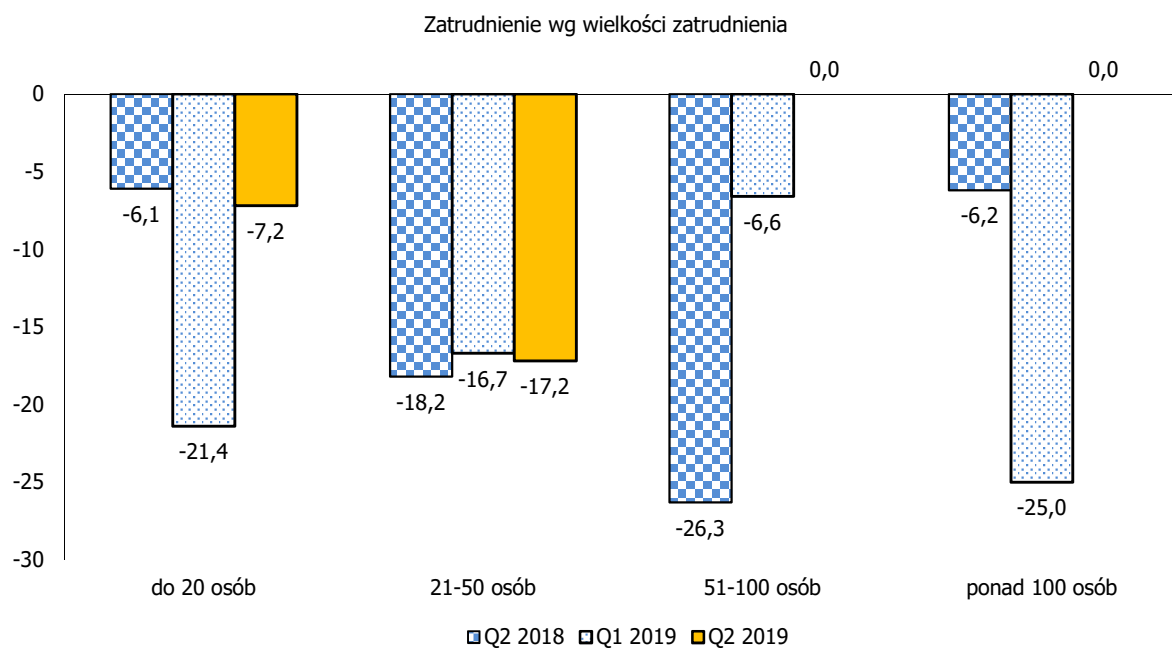
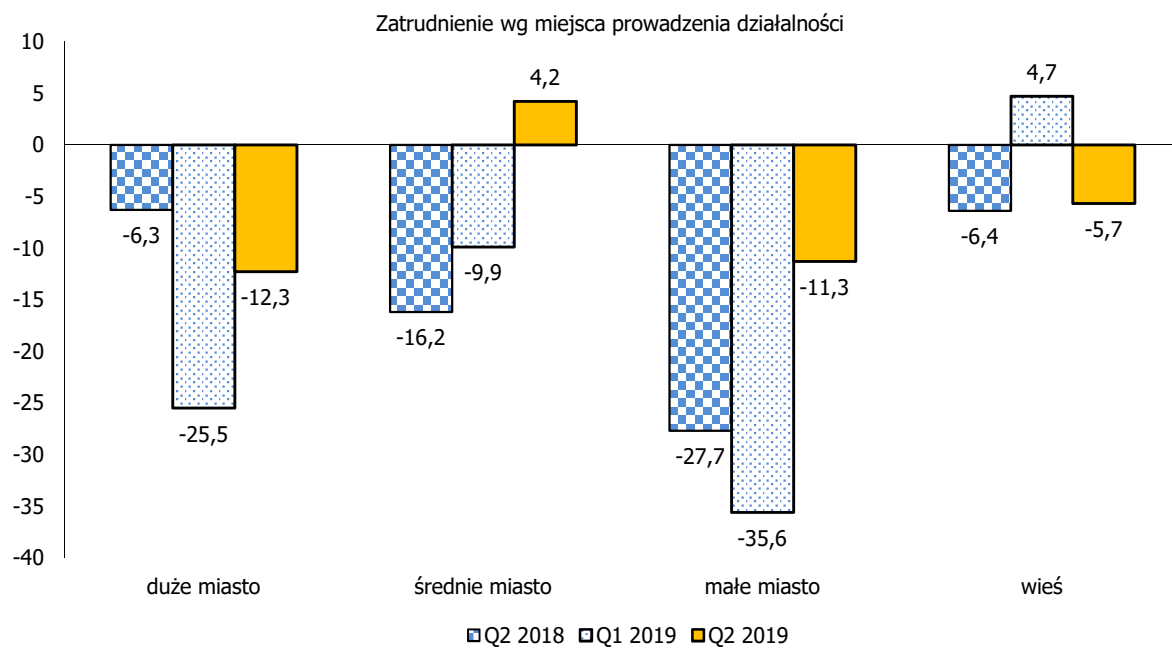


## ZATRUDNIENIE

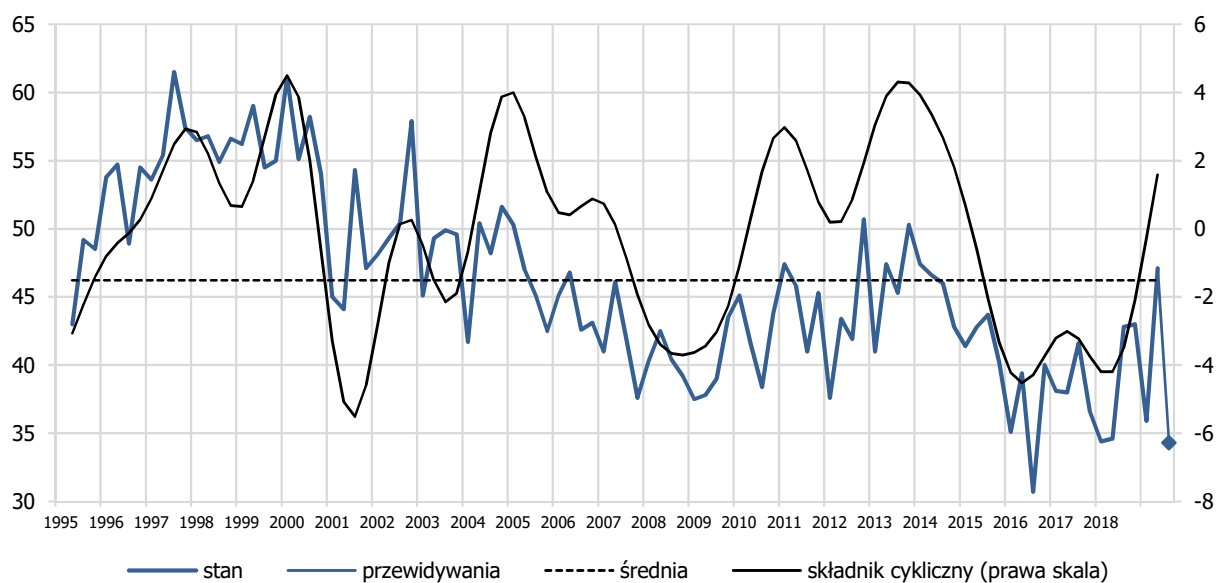


warianty odpowiedzi - odsetki	Q2 2018	Q3 2018	Q4 2018	Q1 2019	Q2 2019	przewidywania
1. wzrost	8,7	12,1	9,7	4,8	7,1	5,7
2. brak zmiany	68,4	63,6	65,4	72,9	79,2	71,2
3. spadek	22,9	24,3	24,9	22,2	13,7	23,1
saldo (1.-3.)	-14,2	-12,2	-15,2	-17,6	-6,6	-17,4

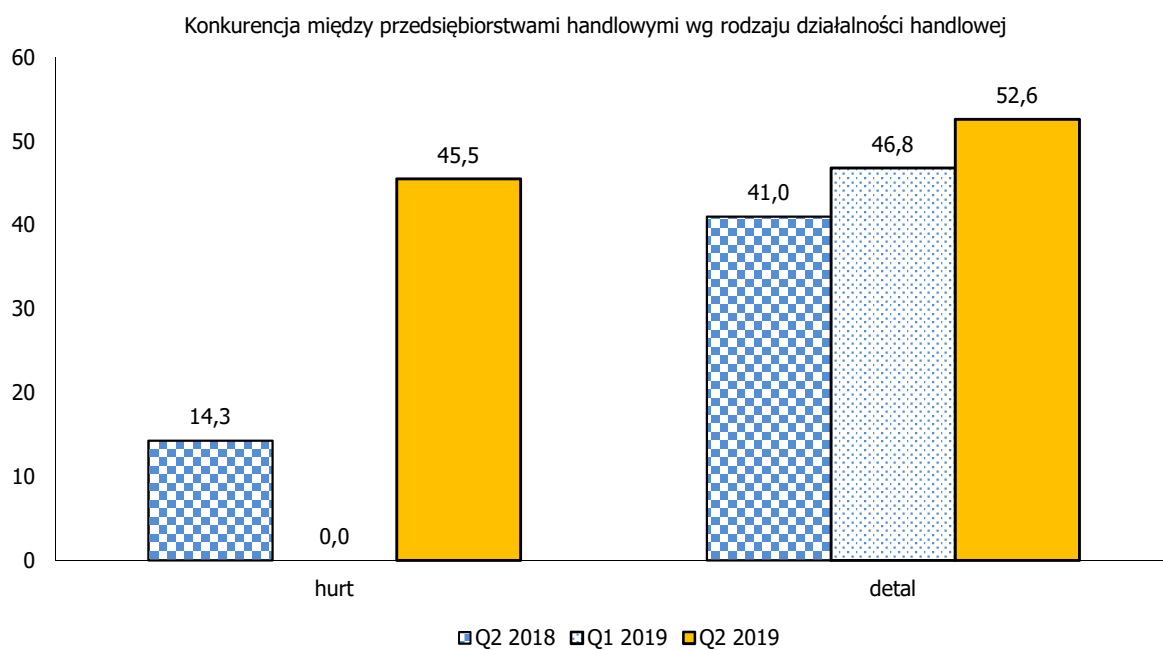


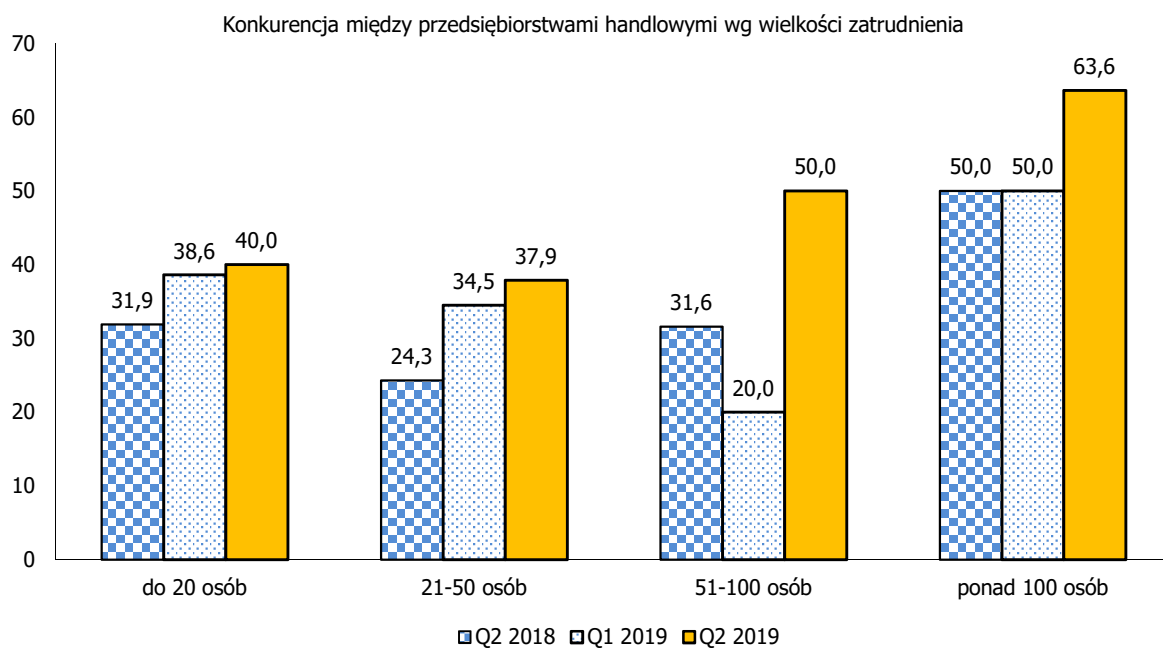
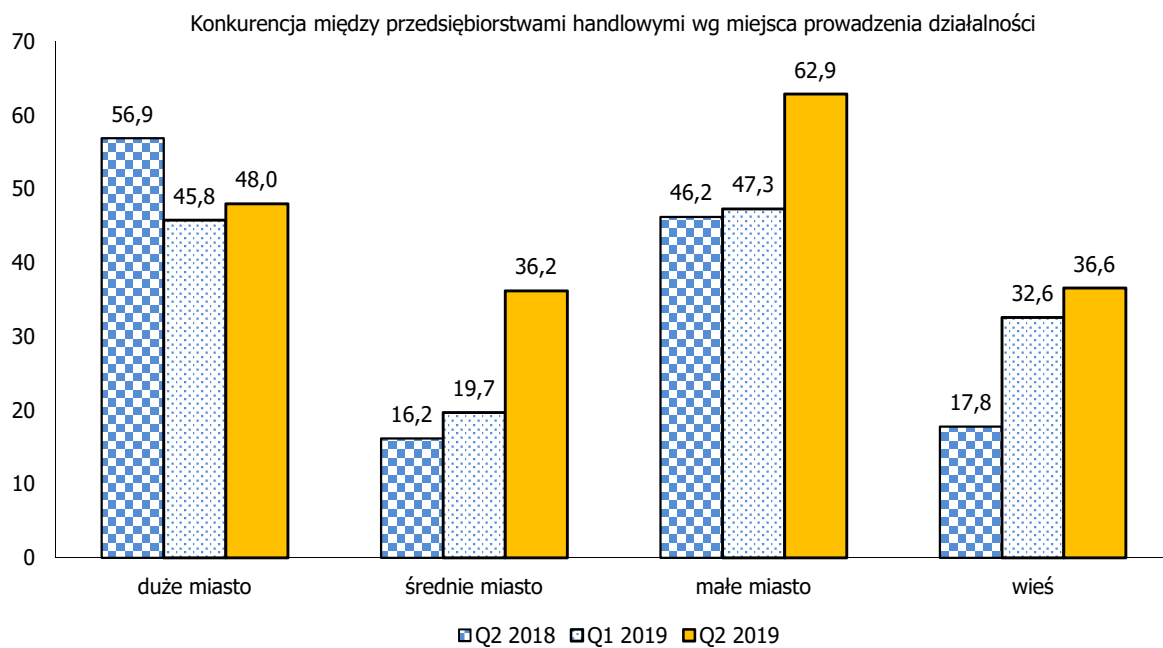


## KONKURENCJA MIĘDZY PRZEDSIĘBIORSTWAMI HANDLOWYMI

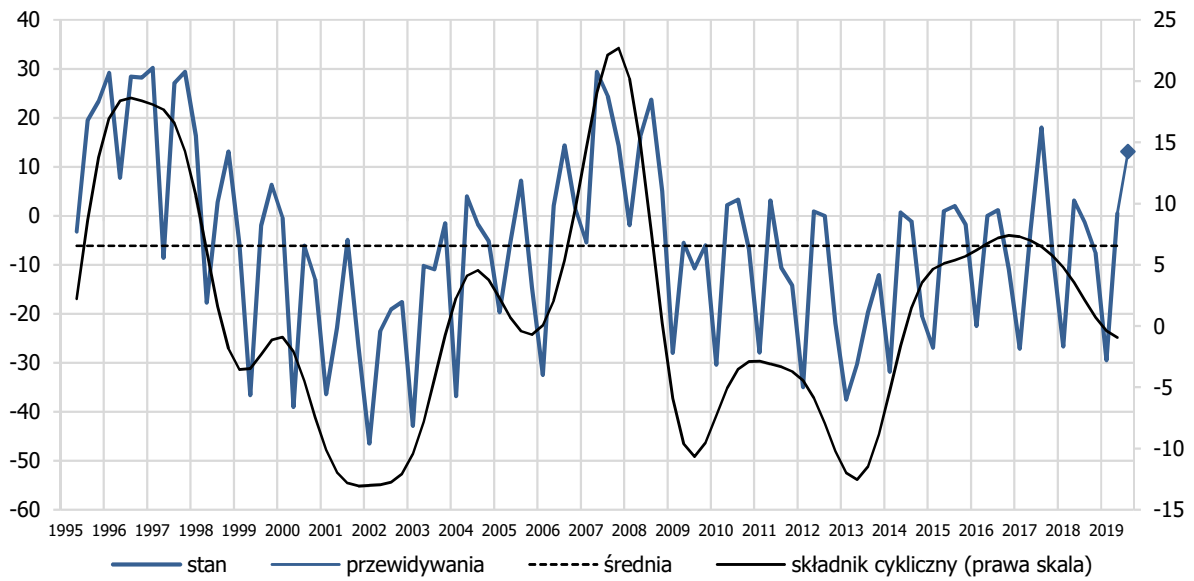


warianty odpowiedzi - odsetki	Q2 2018	Q3 2018	Q4 2018	Q1 2019	Q2 2019	przewidywania
1. wzrost	36,6	43,2	43,0	38,3	47,6	35,7
2. brak zmiany	61,4	56,4	57,0	59,3	51,9	62,9
3. spadek	2,0	0,4	0,0	2,4	0,5	1,4
saldo (1.-3.)	34,6	42,8	43,0	35,9	47,1	34,3



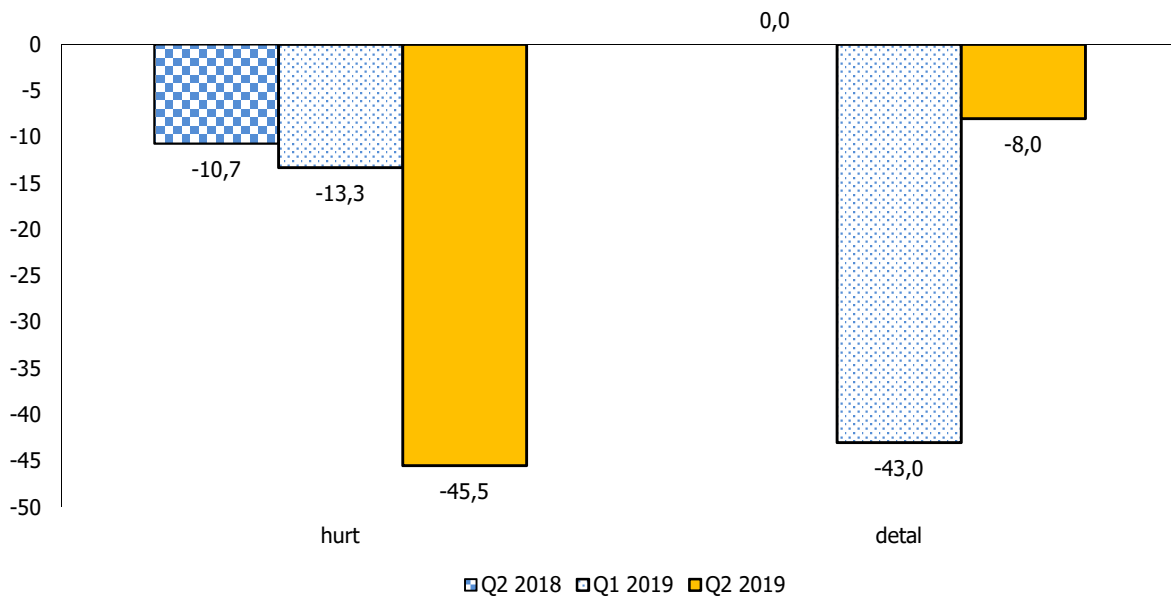


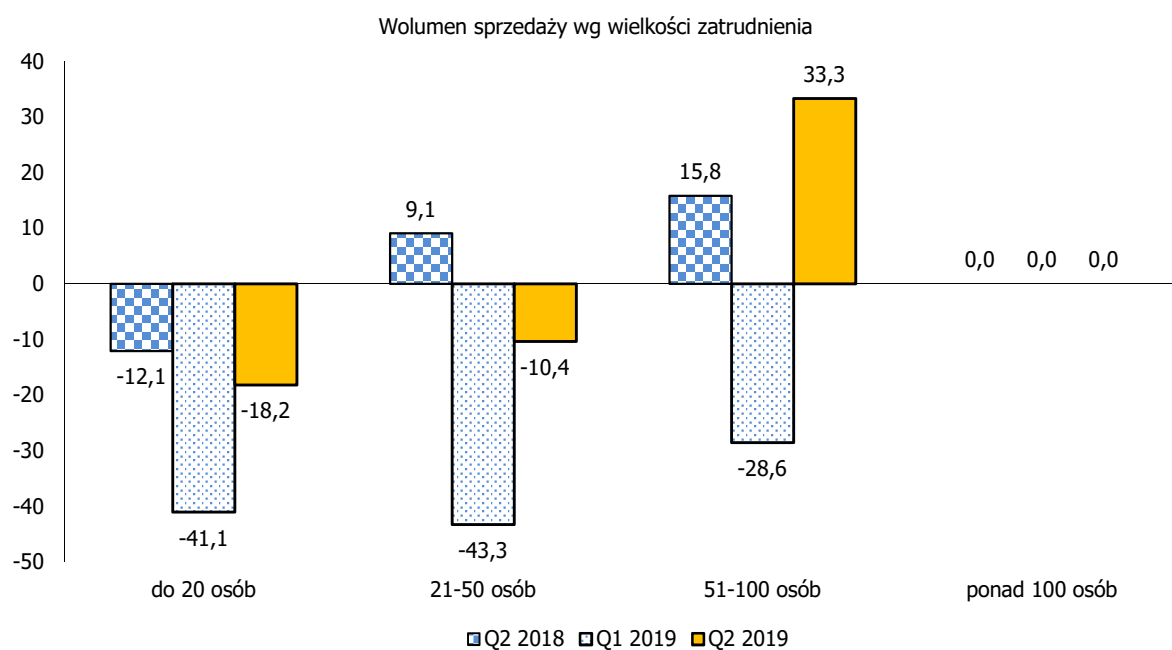
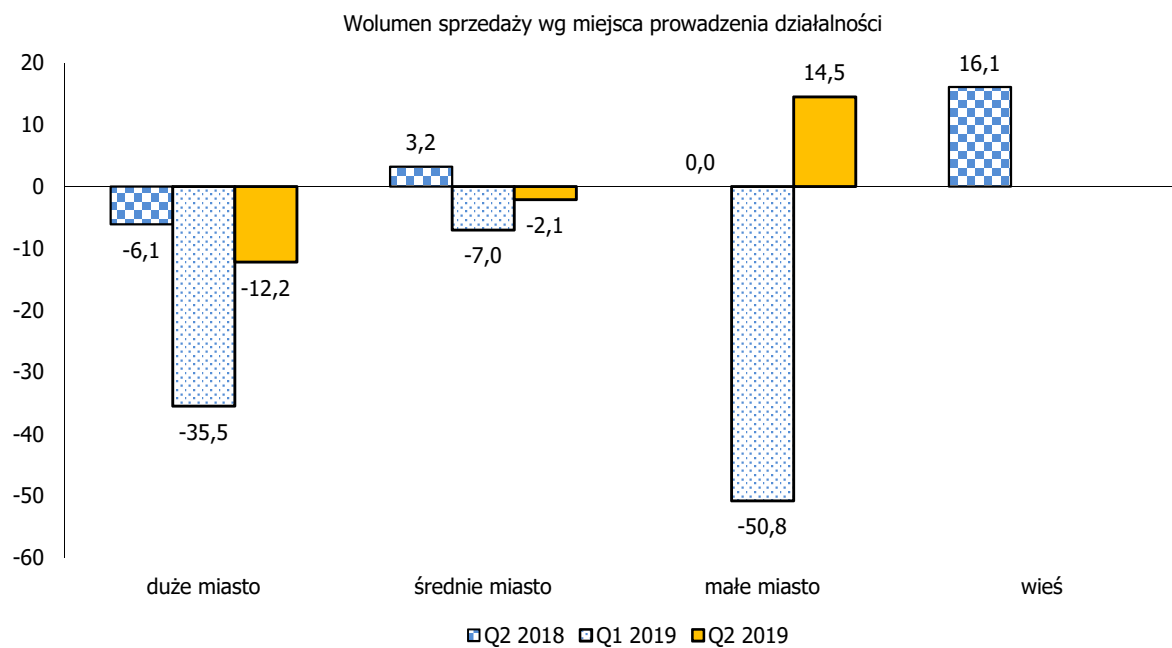
## WOLUMEN SPRZEDAŻY



warianty odpowiedzi - odsetki	Q2 2018	Q3 2018	Q4 2018	Q1 2019	Q2 2019	przewidywania
1. wzrost	28,7	23,3	18,1	11,6	26,4	31,9
2. brak zmiany	45,7	52,1	56,1	47,3	47,6	49,3
3. spadek	25,6	24,6	25,7	41,1	25,9	18,8
saldo (1.-3.)	3,1	-1,3	-7,6	-29,5	0,5	13,1

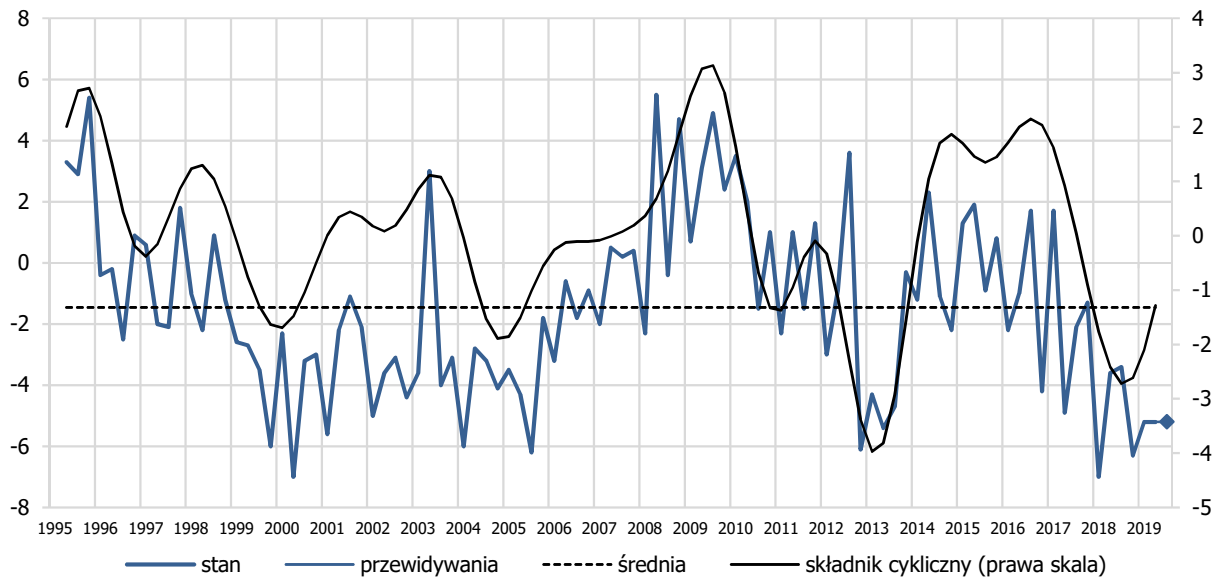
## Wolumen sprzedaży wg rodzaju działalności handlowej



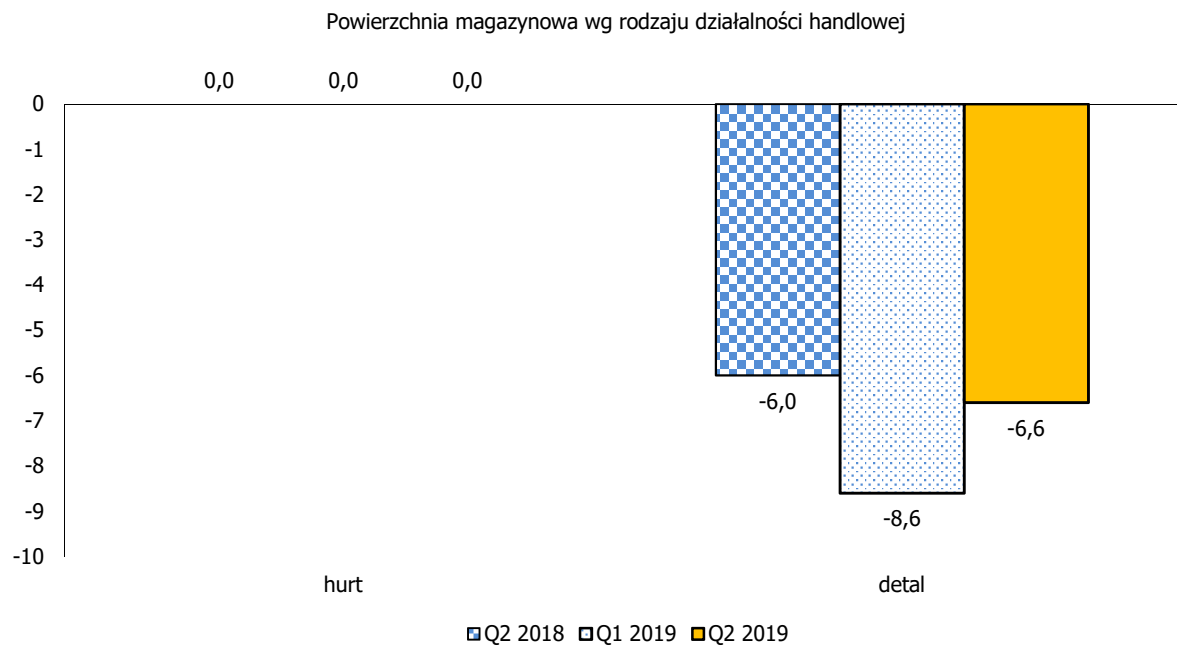


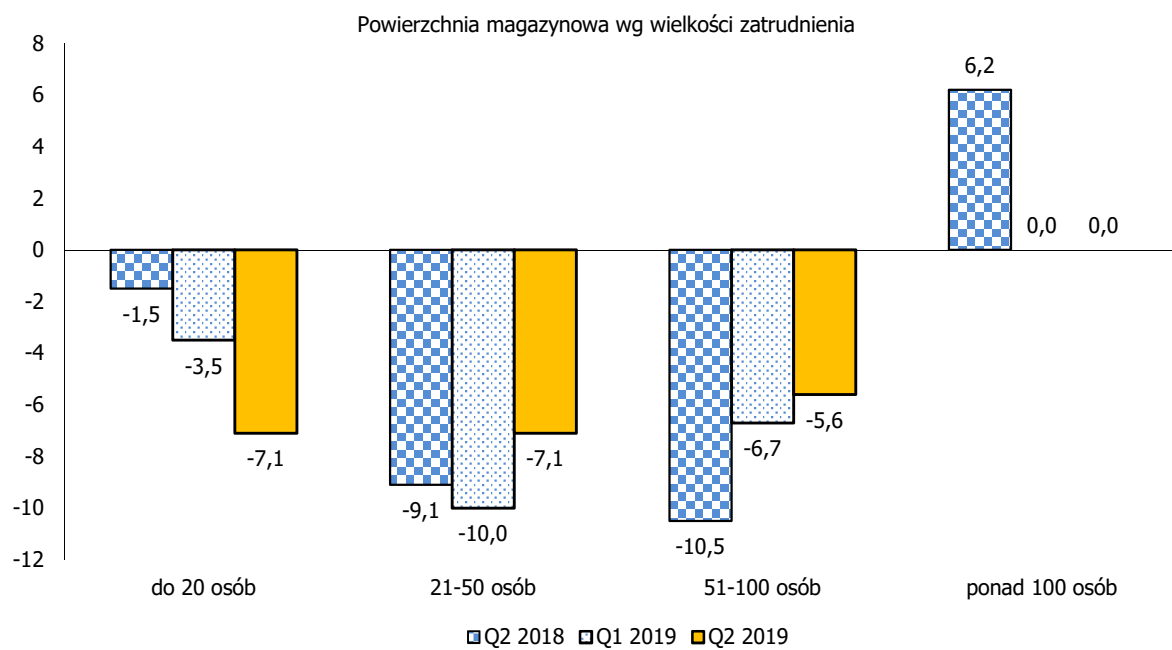
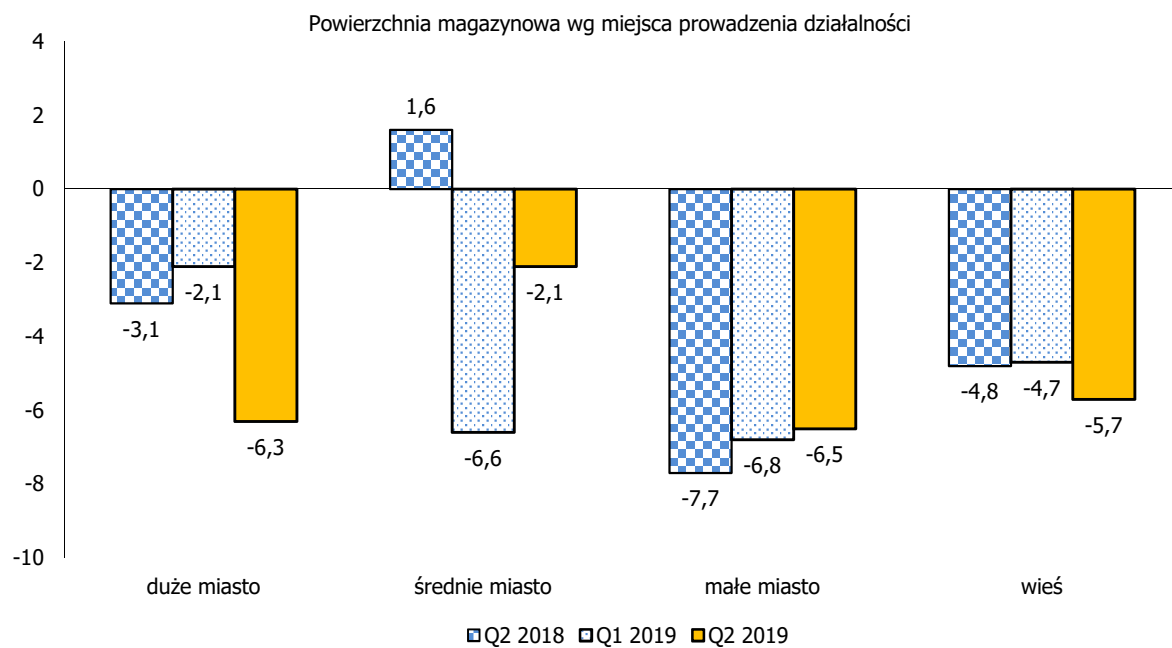


## POWIERZCHNIA MAGAZYNOWA

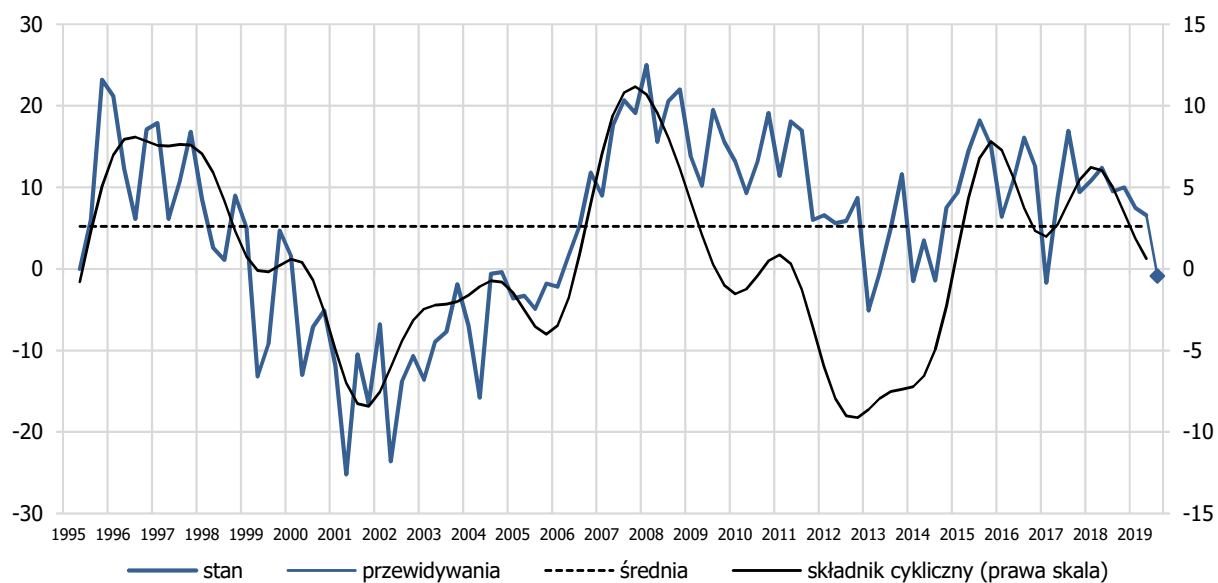


warianty odpowiedzi - odsetki	Q2 2018	Q3 2018	Q4 2018	Q1 2019	Q2 2019	przewidywania
1. wzrost	4,7	1,7	1,3	0,5	0,0	3,8
2. brak zmiany	87,0	93,2	91,1	93,8	94,8	87,1
3. spadek	8,3	5,1	7,6	5,7	5,2	9,0
saldo (1.-3.)	-3,6	-3,4	-6,3	-5,2	-5,2	-5,2

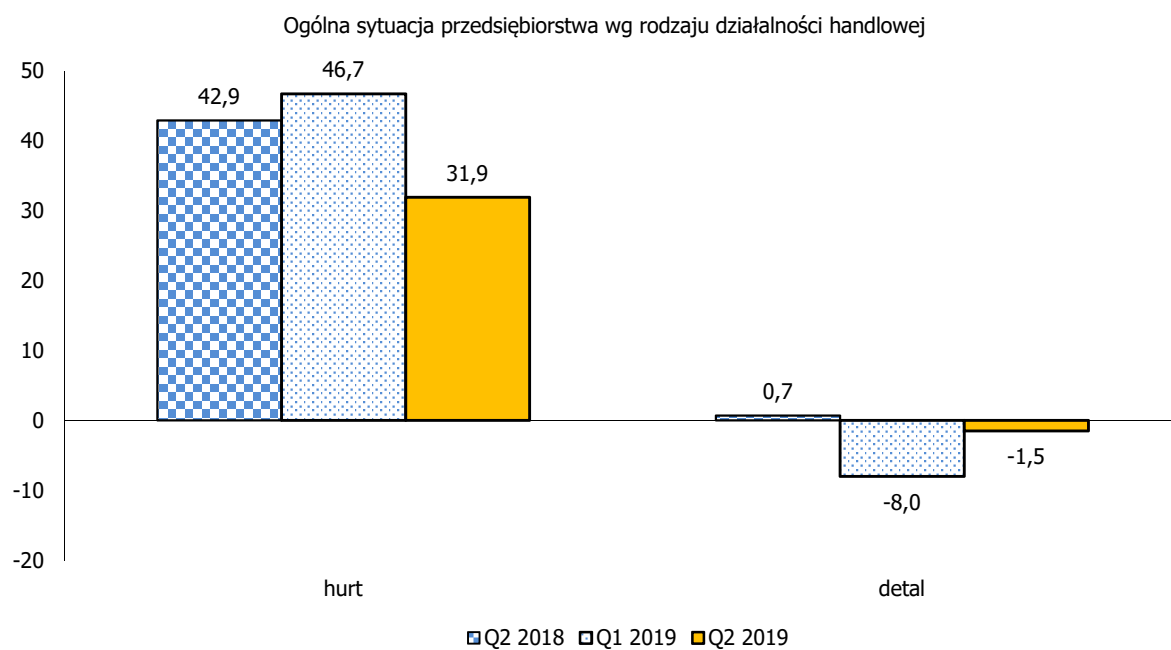


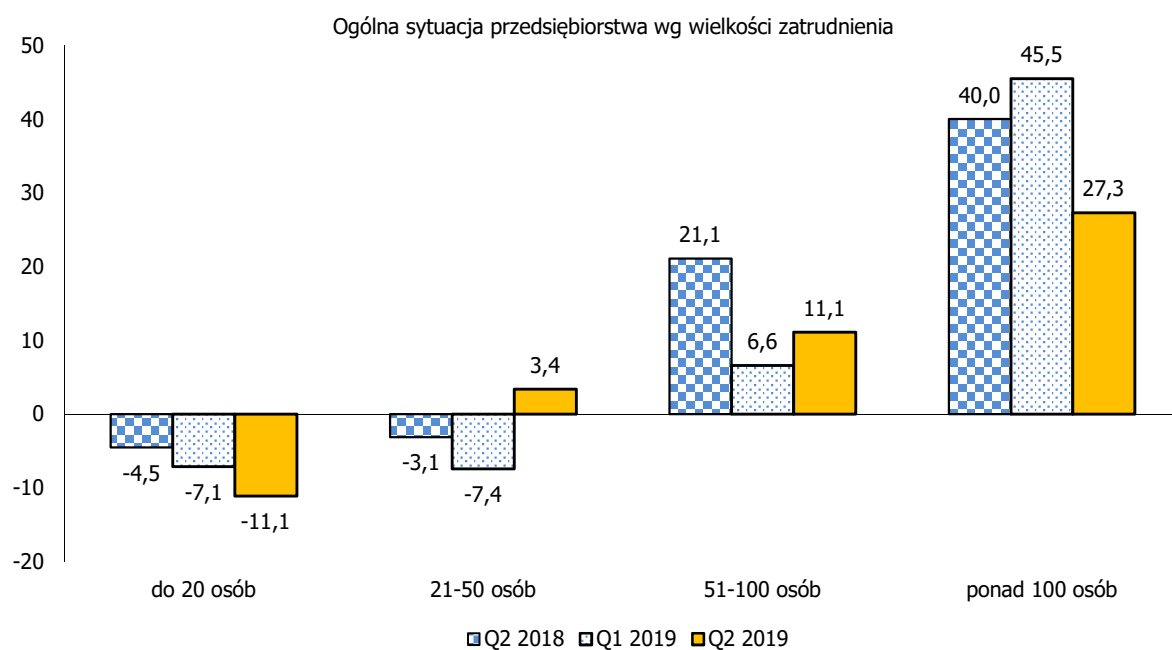
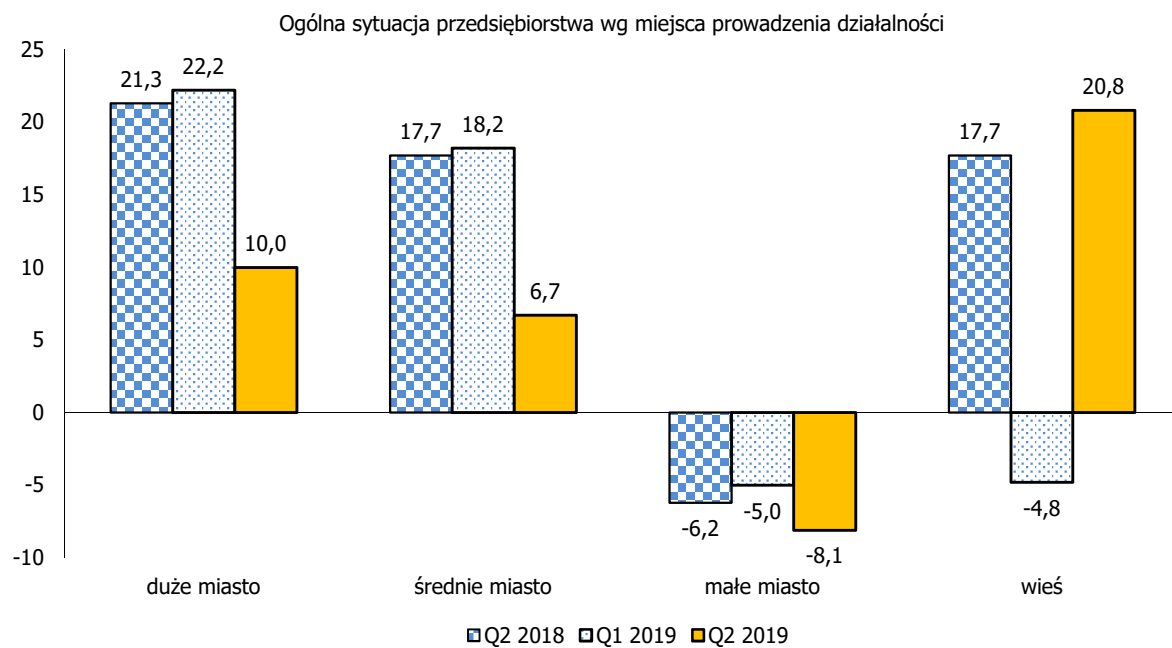


## OGÓLNA SYTUACJA PRZEDSIĘBIORSTWA



warianty odpowiedzi - odsetki	Q2 2018	Q3 2018	Q4 2018	Q1 2019	Q2 2019	przewidywania
1. dobra	27,6	21,9	26,3	21,4	19,0	12,4
2. średnia	57,2	65,7	57,5	64,7	68,6	74,3
3. słaba	15,2	12,4	16,3	13,9	12,4	13,3
saldo (1.-3.)	12,4	9,5	10,0	7,5	6,6	-0,9

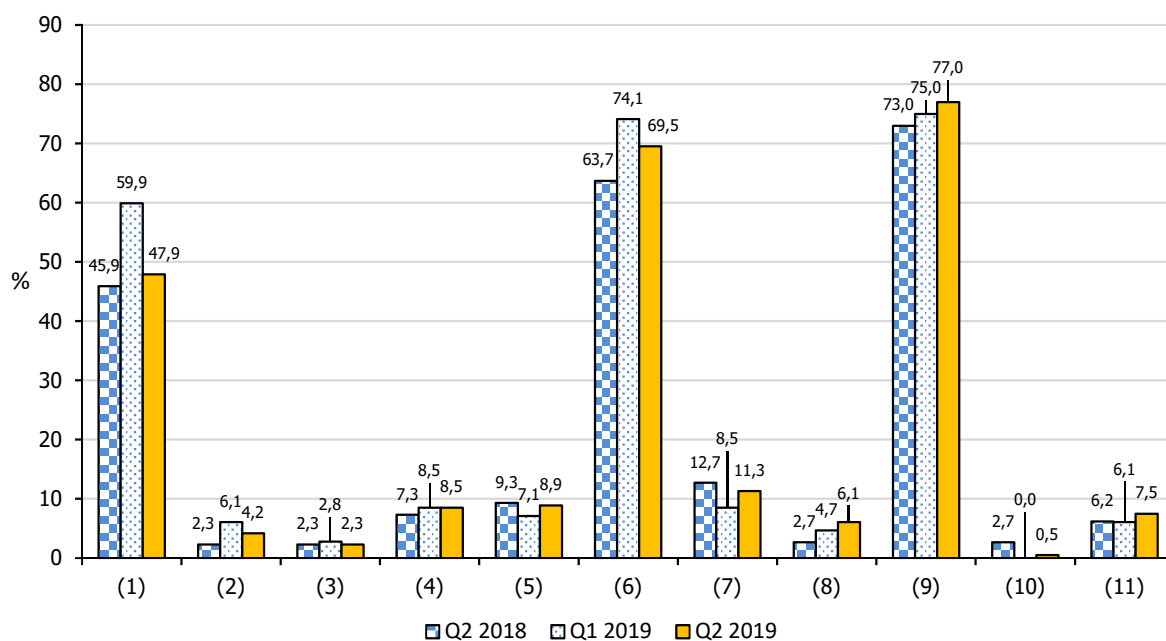




## CENY TOWARÓW

	Q2 2018	Q3 2018	Q4 2018	Q1 2019	Q2 2019
1. wzrost	49,0	57,9	55,5	51,2	62,1
o więcej	8,4	18,5	25,0	11,4	31,8
o tyle samo	27,7	30,0	23,3	25,1	16,1
o mniej	12,9	9,4	7,2	14,7	14,2
2. brak zmiany	47,0	38,2	41,7	45,0	30,8
3. spadek	4,0	3,9	2,5	3,8	7,1
saldo (1.-3.)	45,0	54,0	53,0	47,4	55,0

## CZYNNIKI OGRANICZAJĄCE POPRAWĘ SYTUACJI PRZEDSIĘBIORSTW HANDLOWYCH



- (1) niedostateczny popyt
- (2) niedostateczna podaż sprzedawanych towarów
- (3) jakość towarów
- (4) wysokość oprocentowania kredytów
- (5) możliwość uzyskania kredytów
- (6) koszty zatrudnienia pracowników
- (7) powierzchnia sprzedaży
- (8) wielkość magazynów
- (9) konkurencja
- (10) nie występują
- (11) inne

**III. SUMMARY**

Business situation in the trade sector deteriorated in the 2<sup>nd</sup> quarter of 2019. The IRG SGH trade confidence indicator (IRGTRD) quarterly decreased by 8.9 pts to 1.3 pts. It is now 1.4 pts up from the respective year 2018 figure but 1.3 pts down from the second-quarters' average over the last ten years (which amounts to 2.6 pts). Though the confidence indicator and the balances of: traders' financial situation, purchases of internationally produced goods, employment and storage space declined, the surveyed firms assessed their general economic situation as good. They expect their trading activity to decrease somewhat over the next two quarters.